

00

Basas statisticas e survistas

024-1100

Survista statistica da la Svizra 2011

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Département fédéral de l'intérieur DFI
Uffizi federal da statistica UST

Uffizi federal da statistica

Espace de l'Europe 10
CH-2010 Neuchâtel

Infurmaziuns:

Telefon 032 713 60 11
Telefax 032 713 60 12

Empustaziun da publicaziuns:

Telefon 032 713 60 60
Telefax 032 713 60 61
www.statistik.admin.ch

Decleraziun dals segns:

Trais puncts (...) empè d'ina cifra signifitgan che quella è nunenconuschenta, perquai ch'ella n'è (anc) betg eruida.

In stritg (–) empè d'ina cifra stat per la valur «absolut nulla».

Ina cifra provisoria vegn inditgada cun il segn elevà «p».

Abreviazions dals chantuns:

Vesair explicaziuns en la tabella pagina 4.

Arrundament:

En general vegnan las valurs arrundadas si resp. giu senza prender resguard dal total. En cas da differenzas tranter summas parzias adidas ed il total na vegnan las singulas valurs damai betg adattadas.

Funtaunas:

En la reproducziun da resultats statistics han ins per ordinari desisti d'inditgar las funtaunas. Infurmaziuns correspondentas chattais Vus en il portal statistic da la Svizra sut www.statistik.admin.ch

Editur:

Uffizi federal da statistica
Secziun diffusien e publicaziuns
Favrer 2011. Cumpara en rumantsch, tudestg, franzos, talian ed englais.

Concepziun e redacziun:

Bernhard Morgenthaler, Armin Grossenbacher, Heinz Wyder

Grafica:

Daniel von Burg

Chartas:

Sabine Kuster

Organisaziun:

Etienne Burnier

Translaziun:

Dal text original: Lia Rumantscha, Cuiria

Layout:

Pierre-Alain Baeriswyl, Daniel von Burg

Pagina dal titel:

Netthoevel & Gaberthüel, Biel;

Fotografia: © Marzanna Syncerz – Fotolia.com

Concept grafic:

Roland Hirter, Berna

Numer d'empustaziun:

024-1100

ISBN:

978-3-303-00443-2

Cuntegn

Prefaziun	3
Populaziun	4
Spazi ed ambient	9
Lavur e salari	11
Economia publica	14
Pretschs	16
Industria e servetschs	17
Agricoltura e selvicultura	20
Energia	21
Construir ed abitar	22
Turissem	23
Mobilitad e traffic	24
La Svizra e l'Europa	26
Bancas, assicuranzas	28
Segirtad sociala	29
Sanadad	32
Scolaziun e scienza	34
Cultura, medias e societad d'infurmaziun	37
Politica	39
Finanzas publicas	41
Criminalitad e dretg penal	43
Situaziun economica e sociala da la populaziun	45
Svilup durabel	49
Disparitads regiunalas	50
La Svizra e ses chantuns	51

La Survista statistica da la Svizra en in format pratic è ina raziun da reserva statistica ch'è disponibla dapertut ed a moda speditiva. Ella cumpara en rumantsch, tudestg, franzos, talian ed englais ed intermediéscha ina schelta concisa d'in enorm material da datas ch'è accessibla da maniera detagliada en divers meds infurmativs da l'Uffizi federal da statistica (UST).

Per quels che vulan s'infurmar pli detagliadamain davart differents temas, è l'ovra «Statistisches Jahrbuch der Schweiz 2011», ch'è cumparida a medem temp, in gudogn. Quella na cuntegna betg mo datas detagliadas, ma er indicaziuns davart metodas e definiziuns da statisticas. A maun da la CD-ROM, ch'è inclusa en l'annuari statistic, èn ils texts, las graficas e las tabellas disponibels electronicamain. L'atlas electronic interactiv permetta da far cumparaziuns internaziunalas da maniera sperta ed infurmativa sin il monitor.

Quels che tschertgan adina las infurmaziuns statisticas las pli actualas pon far quai sin il Portal statistic da la Svizra sut www.statistik.ch. Questa plattafurma, che vegn gestiunada da l'UST, porscha in access attractiv ad ina gronda quantidad d'infurmaziuns statisticas. La via d'access per ils champs tematics è mintgamai inditgada giudim las paginas da la Survista statistica – uschia sa collia la brochura pratica cun il web actual.

Jau giavisch a Vus ina lectura infurmativa da la nova Survista statistica ed in'interessanta navigaziun en ils differents meds infurmativs.

Dr. Jürg Marti

Directur
Uffizi federal da statistica (UST)
Neuchâtel, il schaner 2011

Ulteriuras funtaunas d'infurmaziun:

- Communicaziuns da pressa sco newsletter: il text original da la communicaziun da pressa da l'UST pudais Vus abunar sco newsletter directamain sin Vossa adressa dad e-mail – spert e gratuit. Annunzias a: www.news-stat.admin.ch
- Nov en il portal: las publicaziuns las pli actualas da l'UST enumeradas tenor tematics. www.statistik.ch → Aktuell → Neues im Portal
- A dumondas specificas respunda il Center d'infurmaziun per statistica, telefon 032 713 60 11 ubain e-mail info@bfs.admin.ch

Populaziun permanenta en ils chantuns l'onn 2009

	Total en 1000	Esters en %	Citadina en %	Speszezza per km ²	Creschientscha 1999–2009 en %
Svizra	7 785,8	22,0	73,6	195	8,7
Turitg (ZH)	1 351,3	23,7	95,1	814	12,7
Berna (BE)	974,2	13,0	62,5	167	3,3
Lucerna (LU)	373,0	16,4	51,0	261	8,0
Uri (UR)	35,3	9,4	0,0	33	-0,4
Sviz (SZ)	144,7	18,0	80,2	170	12,8
Sursilvania (OW)	35,0	12,9	0,0	73	8,7
Sutsilvania (NW)	40,8	10,7	87,7	169	8,3
Glaruna (GL)	38,5	19,8	0,0	57	-0,6
Zug (ZG)	110,9	23,3	96,1	535	13,4
Friburg (FR)	273,2	17,7	55,6	171	16,6
Soloturn (SO)	252,7	19,3	77,3	320	3,6
Basilea-Citad (BS)	187,9	31,5	100,0	5 078	-0,3
Basilea-Champagna (BL)	272,8	18,9	91,8	527	5,5
Schaffusa (SH)	75,7	22,9	75,7	254	2,9
Appenzell Dadora (AR)	53,0	13,9	53,2	218	-1,3
Appenzell Dadens (AI)	15,7	10,0	0,0	91	4,9
Son Gagl (SG)	474,7	21,7	67,0	243	6,0
Grischun (GR)	191,9	16,1	50,0	27	3,1
Argovia (AG)	600,0	21,5	65,7	430	11,0
Turgovia (TG)	244,8	21,0	49,6	284	7,7
Tessin (TI)	335,7	25,4	87,2	122	8,8
Vad (VD)	701,5	30,5	74,7	249	13,8
Vallais (VS)	307,4	20,4	56,8	59	11,5
Neuchâtel (NE)	171,6	23,1	74,5	239	3,6
Genevra (GE)	453,3	38,7	99,2	1 844	12,5
Giura (JU)	70,1	12,3	30,3	84	1,9

Populaziun permanenta en las citads grondas l'onn 2009

	Citad		Agglomeraziun	
	en 1000	Creschientscha 1999–2009 en %	en 1000	Creschientscha 1999–2009 en %
Total	1 069,5	6,7	3 008,2	10,3
Turitg	368,7	9,5	1 170,2	13,0
Genevra	186,0	7,2	521,4	13,4
Basilea	166,2	-0,3	498,0	4,2
Berna	123,5	0,6	350,8	3,4
Losanna	125,9	9,9	330,9	12,0
Winterthur	99,4	12,9	137,0	14,0

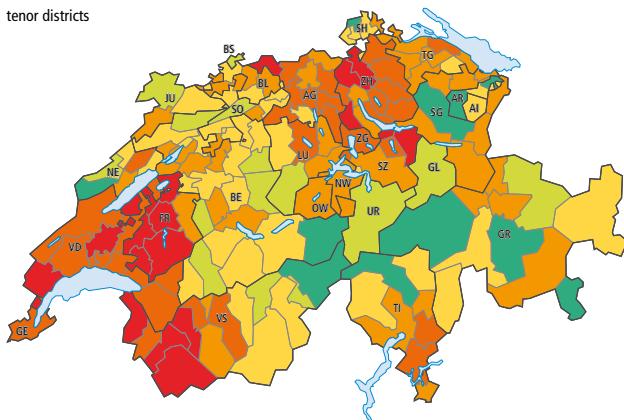
La populaziun è per gronda part urbana

74% da la populaziun abitescha oz (2009) en territoris urbans; il 1930 eran quai sulettamain 36%. Var la mesadad da la populaziun citadina abitescha en las aglomeraziuns da las tschintg citads grondas da Turitg, Basilea, Genevra, Berna e Losanna.

En las regiuns urbanas è la populaziun creschida dapi l'onn 2000 pli marcantamain che en ils territoris rurals (2009: +1,2% visavi +0,9%).

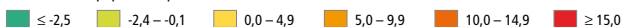
Creschientscha da la populaziun 1999–2009

tenor districts

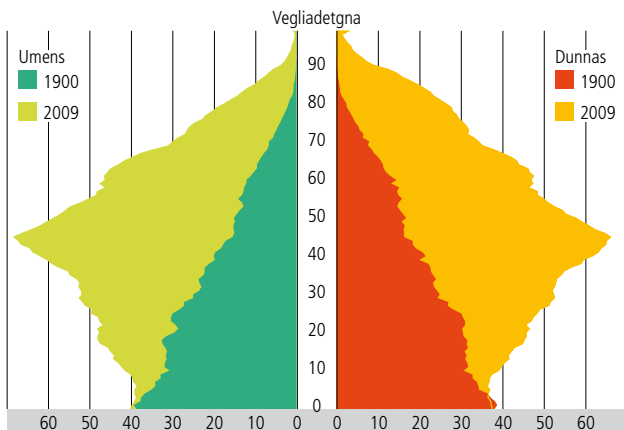
Midas da la populaziun permanenta, en %

CH: +8,7 %

Structura da vegliadetgna da la populaziun

Dumber da personas en 1000

Ina societad pli e pli veglia

En il decurs dal 20avel tschientaner è la quota da las personas attempadas creschida, entant che la quota dals giuvenils (sut 20 onns) e da las personas en la vegliadetgna da gudogn (20 fin 64 onns) è sa sbassada. La furma da la piramida da vegliadetgna è sa midada d'ina «piramida» (1900) en in «pign» (2009); là domineschan surtut las annadas 1959 fin 1971 cun bleras naschientschas. La generaziun dals giuvenils è plitost flaivla, entant ch'il dumber d'umans attempads crescha cuntinuadamain. L'inveteraziun vegn a cuntinuar. Igl è da quintar che la quota da las personas che han 65 onns e dapli crescha fin l'onn 2060 da 17% (2009) sin var 28%. L'augment da la populaziun en Svizra è d'attribuir ils ultims onns surtut al surpli d'immigraziuns e mo per ina pitschna part al surpli da naschientschas (2008: 86% visavi 14%).

Naschientschas vivas il 2009

Total	78 286
Mats per 100 mattas	106,7
Quota da naschientschas vivas ordaifer la letg en %	17,9
Dumber dals uffants per dunna ¹	1,50

1 Dumber dals uffants che ina dunna parturescha en il decurs da sia vita, sch'ins prenda sco basa ils dumbers da naschientschas tenor vegliadetgna en l'onn observà

Mortoris il 2009

Total	62 476
Vegliadetgna	
0–19 onns	586
20–39 onns	1 003
40–64 onns	8 123
65–79 onns	15 996
≥80 onns	36 768

Migraziuns internaziunalas il 2009

Persunas immigradas	160 623
da quellas esters	138 269
Persunas emigradas	86 036
da quellas esters	59 236
Saldo da migraziun	74 587
Svizzers	–4 446
Esters	79 033

Migraziuns internas² il 2009

Total arrivads e partids	433 466
---------------------------------	----------------

2 Migraziuns tranter las vischnancas politicas, senza migraziuns entaifer ina vischnanca

Maridaglias il 2009

Total	41 918
Svizzer/Svizra	21 538
Svizzer/Estra	8 245
Ester/Svizra	6 753
Ester/Estra	5 382
Vegliadetgna media tar la maridaglia	
Umens nubils	31,5
Dunnas nubilas	29,2

Divorzis il 2009

Total	19 321
Cun uffants minorens (%)	44,1
Durada da la lètg	
0–4 onns	2 026
5–9 onns	5 462
10–14 onns	3 598
15 onns e dapli	8 235
Cifra da divorzis en total ³	47,7

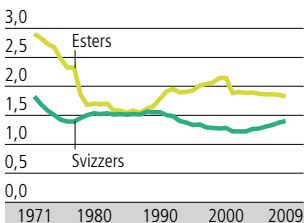
3 Quota da las lètgs che vegnan spartidas baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da divorzi en l'onn observà

Naschientschas da plirs uffants⁴ il 2009

Total	1 440
Naschientschas da schumellins	1 415

4 Total da naschientschas; vivas e parts morts

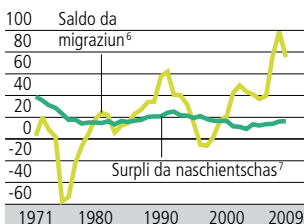
Dumber da naschientschas total⁵

5 Uffants per dunna; vesair annotaziun 1

Saldo da migraziun e surpli da naschientschas

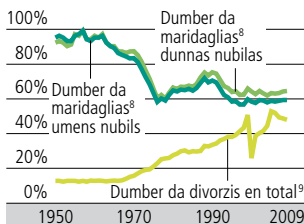
en 1000

6 Incl. midada dal status: midada d'ina permissiun da dimora ch'è valaivla main che 12 mais ad ina permissiun da dimora ch'è valaivla pli che 12 mais u dapli

7 Naschientschas vivas minus mortoris

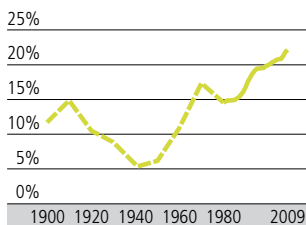
Maridaglias e divorzis

8 Quota (%) da las dunnas resp. dals umens nubils sut 50 onns, che vegnan a maridar baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da maridar en l'onn observà

9 Vesair annotaziun 3

Quota da la populaziun permanenta estra

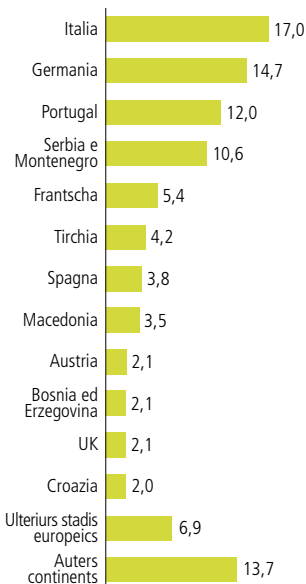

Popolaziun estra tenor permisiun da dimora il 2009 en 1000

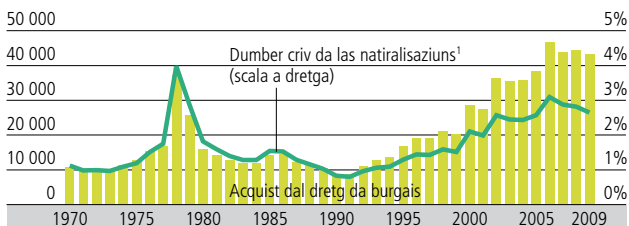
Total¹	1 802,3
Dimorant (attest B)	550,7
Domicilià (attest C)	1 111,3
Dimorant temporar (≥ 12 mais) (attest L)	18,3
Funcziunaris internaziunals e diplomats	29,8
Dimorant temporar (<12 mais) (attest L)	48,0
Requirent d'asil (attest N)	17,6
Persunas admessas provisoricamain (attest F)	22,7

1 Incl. dumber da cumpensaziun

Popolaziun permanenta estra tenor naziunalitad il 2009 en %

Acquist dal dretg da burgais svizzer

1 Dumber dals acquisti dal dretg da burgais en % da la populaziun estra

La populaziun estra: bundant la mesadad da las persunas estras è naschida en Svizra u abitescha qua dapi passa 15 onns

22% da la populaziun permanenta en Svizra èn estras ed esters. Pli che la mesadad da las abitantas e dals abitants senza passaport svizzer (52%) viva dapi passa 15 onns qua u è gia naschida en Svizra. L'onn 2009 èn 43 400 persunas (2,6% da la populaziun estra) daventadas burgaisas svizras, quai ch'è in pitschen dumber cumpareglià cun auters pajais europeics. La populaziun estra è giuvna: da 100 persunas en la vegliadetgna da gudogn (20 fin 64 onns) han mo 11 persunas 65 onns e dapli (Svizzers: 33). 26% dals uffants naschids il 2009 en Svizra han ina naziunalitad estra. Il 2009 è il dumber da las immigraziuns è sa sbassada per 13% visavi l'onn precedent. 66% dals immigrads derivan da pajais commembers da l'UE resp. da l'EFTA.

Las furmas da la convivenza sa midan

Adina pli paucas personas vivan en ina famiglia cun uffants: il 1970 eran quai 65%, oz (2009) èn quai anc 48%. Adina dapli personas vivan sulettas (7% resp. 17%) u en partenanzas senza uffants (18% resp. 27%).

La decisiun da maridar e da fundar ina famiglia vegn prendida adina pli tard: las dunnas han oz (2009) en media 29 onns, cura ch'ellas maridan l'emprima giada; quai èn tschintg onns dapli ch'il 1970. Tar ils umens è la vegliadetgna da maridar sa spustada da 26 sin 31 onns; la vegliadetgna da las mammas che partureschan l'emprim uffant è s'augmentada en media da 25 sin 30 onns.

Il model da famiglia burgais-tradiziunal «il bab lavura e la mamma è chasarina» è ozendi l'excepziun: dus terzs da las mammas che vivan cun lur partenari e da las qualas il pli pitschen uffant ha main che 7 onns (69%) lavuran, il pli savens però a temp parzial. En las bleras famiglias vala anc adina: la lavur da gudogn prestan surtut ils babs (per regla a temp cumplain), il tegnairechasa e la lavur da famiglia è oravant tut l'incumbensa da las mammas (cf. p. 48).

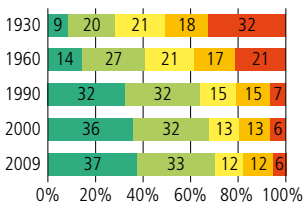
Adina dapli uffants vivan mo pli cun in genitur. Questa quota è particularmain auta tar ils giuvenils tranter 15 e 19 onns (2009: 17%; 1980: 11%).

Linguas il 2000 ¹	en %
Tudestg	63,7
Franzos	20,4
Talian	6,5
Serb e croat	1,5
Albanais	1,3
Portugais	1,2
Spagnol	1,1
Englais	1,0
Linguas tircas	0,6
Rumantsch	0,5
Ulteriuras linguas slavas	0,3
Ulteriuras linguas	1,9

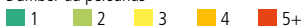
¹ Populaziun tenor linguas principalas

Grondezza da las chasadas

Mo chasadas privatas

Dumber da personas

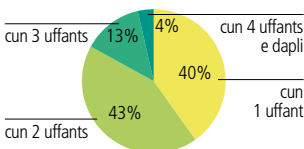

Chasadas privatas il 2009 en 1000

Total	3 399,3
Chasadas d'ina persona	1 268,3
Chasadas da famiglias	2 089,0
Pèrs senza uffants	971,5
Pèrs cun uffants	901,5
Geniturs sulets cun uffants	182,8
Persona suletta cun in genitur sulet	33,2
Chasadas senza relaziuns famigliaras	42,1

Chasadas da famiglias cun uffants il 2000

Mo uffants nubils sut 18 onns

Appartegnientscha religiosa il 2000

	en %
Protestant ¹	35,3
Catolic-roman	41,8
Cristcatolic	0,2
Cristian-ortodox	1,8
Autras cuminanzas cristianas	0,2
Cuminanzas religiosas giudaicas	0,2
Cuminanzas islamicas	4,3
Autras baselgias e cuminanzas religiosas	0,8
Nagina appartegnientscha	11,1
Senza indicaziun	4,3

¹ Incl. la Baseligia novapostolica ed ils Testimonis da Jehova

Il clima en Svizra il 2009

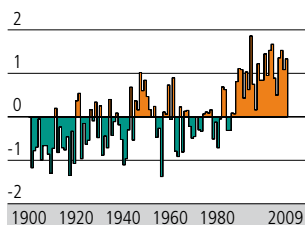
Staziun	Temperatura media		Precipitaziuns annualas		Summa d'uras suleglivas	
	°C	Diff. ¹ °C	mm	Index ²	h.	Index ²
Lugano (273 m s.m.)	13,2	1,6	1 680	109	2 250	111
Basilea-Binningen (316)	11,1	1,5	765	98	1 677	105
Genevra-Cointrin (420)	11,2	1,6	886	93	2 014	119
Neuchâtel (485)	10,8	1,5	780	84	1 822	118
Sion (482)	10,7	1,5	516	86	2 201	111
Turigt / Fluntern (556)	9,9	1,4	1 098	101	1 676	113
Berna-Zollikofen (553)	9,4	1,5	959	93	1 890	115
Son Gagl (776)	8,9	1,5	1 246	100	1 636	123
Tavau (1594)	3,8	1,0	929	93	1 716	102

1 Differenza da la media da plirs onns en °C (1961–1990)

2 100 = media da la seria da mesiraziuns da plirs onns (1961–1990)

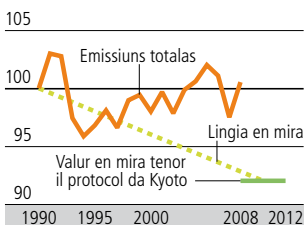
Divergenza da la temperatura

Divergenza da la media da blers onns 1961–1990, en °C

Emissiuns da gas cun effect da serra

Index 1990=100

Midada dal clima

L'uman producescha adina dapli gas cun effect da serra ed influenzescha uschia a moda considerabla il sistem da clima da la terra; quai mussan las temperaturas pli autas independentamain da las variaziuns naturalas. Il traffic (en spezial il traffic sin via), las chasadas (stgoudaments ed aua chauda) e l'industria èn principalmain responsabels per las emissiuns.

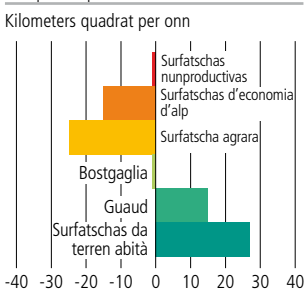
Utilisaziun dal terren

Perioda da relevaziun 1992–1997

	km ²	%
Surfatscha totala	41 285	100
Graud, bostgaglia	12 716	30,8
Surfatscha agrara	9 873	23,9
Economia d'alp	5 378	13,0
Surfatscha da terren abità	2 791	6,8
Auas	1 740	4,2
Autras surfatschas nunproductivas	8 787	21,3

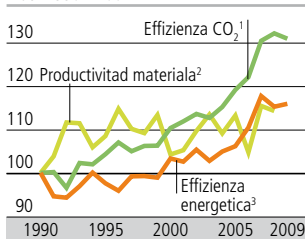
Midada annuala da l'utilisaziun dal terren

Svilup en la perioda 1979/85–1992/97

Effizienz ecologica

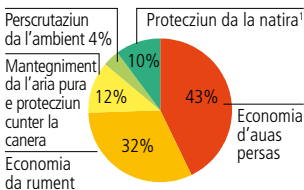
Index 1990 = 100

- 1 PNB / emissiuns da CO₂
- 2 PNB / expensas globalas per material
- 3 PNB / consum final d'energia

Expensas publicas per la proteziun da l'ambient il 2008

Total: 4,0 mia. fr.

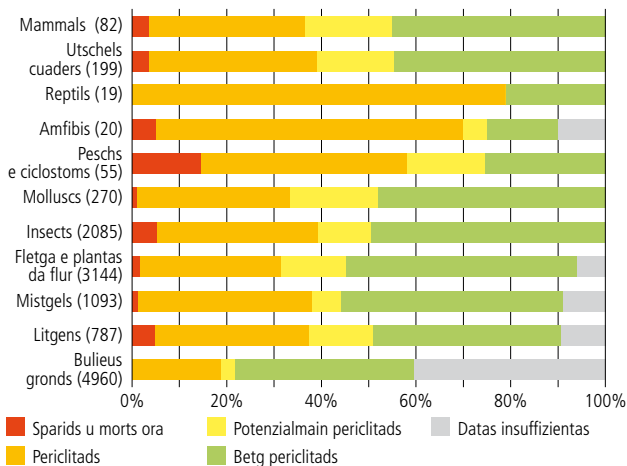
1 Incl. pajaments directs a l'agricultura per prestaziuns ecologicas

Effizienz ecologica

L'effizienz ecologica vegn augmentada cun realisar dapli daners en relaziun cun las emissiuns da CO₂, l'energia necessaria u cun ils custs da material global. In'effizienz creschenta po però er esser in indizi ch'il sector da servetschs daventa pli impurtant a quint dal sector industrial – che dovra blera energia e material resp. chaschuna bler CO₂ – e ch'ils process da produziun cun grevezzas per l'ambient èn vegnids transferids a l'exteriur.

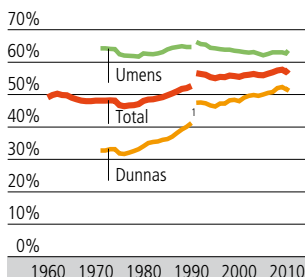
Biodiversitad – spezias periclitads

Stadi: 1994–2010 tut tenor spezia

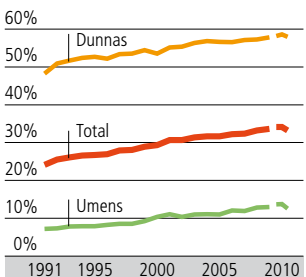
Ils numerus spazis da viver differentes per plantas ed animals dattan perditga da la ritgezza da la cuntrada svizra – ina cuntrada che porscha pia cundiziuns favuraivlas per ina gronda biodiversitad. L'activitad da l'uman periclitescha però fermamain la variaziun biologica. Entant ch'el transfurma la cuntrada, crescha el senza dubi er abitadis per spezias novas. Ma ina cuntrada pli e pli unifurma ed explotada adina pli intensivamain ha per consequenza che las populaziuns daventan pli pitschnas e che autras spezias van la finala a perder.

Persunas cun activitad da gudogn
en % da la populaziun permanenta

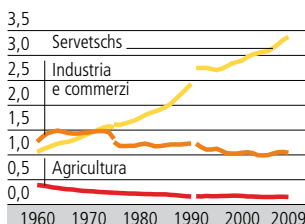

1 Nova metoda da calcular a partir dal 1991

Persunas che lavuran a temp parzial
en % da las pers. cun activitad da gudogn

Persunas cun activitad da gudogn¹
tenor secturs economic en miu.

1 Nova metoda da calcular a partir dal 1975 resp. dal 1991

Persunas cun activitad da gudogn
tenor status d'activitad¹

2. quartal, populaziun permanenta,
en 1000

	2009	2010
Total	4 268	4 282
Independents	558	571
Commembers da la famiglia	93	85
Lavurants	3 383	3 398
Emprendists	234	228

1 Definiziun sociologica

Persunas cun activitad da gudogn tenor
status da dimora e schlattaina

en 1000

	1991	1995	2000	2007	2008	2009
Total	4 136	3 996	4 116	4 440	4 536	4 568
Svizzers/Svizras	3 080	3 010	3 142	3 289	3 331	3 334
Esters/estras	1 055	987	974	1 151	1 205	1 234
DomiciliadAs	555	563	592	585	604	610
DimorantAs	179	203	183	279	316	339
StagiunariAs ¹	85	38	23	–	–	–
CunfinariAs	182	147	142	203	214	220
DimorantAs temporarAs	21	18	19	65	50	46
Ulteriurs esters	33	17	15	20	21	19
Umens	2 423	2 306	2 320	2 461	2 496	2 497
Dunnas	1 713	1 690	1 796	1 979	2 040	2 071

1 Dapi il 1-06-2002 na vegnan emessas naginas permissiuns stagiunalas pli

Bler daplì dunnas cun activitad da gudogn

Tranter il 2004 ed il 2010 è il dumber da las dunnas cun activitad da gudogn (+10,2% sin 2,060 miu.) creschì pli fitg ch'ìl dumber dals umens cun activitad da gudogn (+8,4% sin 2,528 miu.). Las dunnas cumbineschan pli e pli la vita professiunala cun la vita da famiglia e lavuran per gronda part a temp parzial (l'onn 2009: 57,8%; l'onn 2004: 56,8%). Dals umens lavuran percenter sulettamain 13% a temp parzial, ma era tar els è l'activitad da gudogn a temp parzial creschida levamain dapi il 2004 (+2%). La participaziun a l'activitad da gudogn pli auta da las dunnas sa basa per part era sin la terziarisaziun da l'economia, cunquai che 86,7% (2009) da las dunnas cun activitad da gudogn lavuran en il sectur terziar (umens: 64,3%).

Forzas da lavur estras

In impurtant factur dal martgà da lavur svizzer èn las forzas da lavur da l'exteriur. La gronda creschientscha economica en la segunda mesadad dal 20avel tschientaner na fiss betg stada pussaivla senza il grond dumber da lavurers esters. Lur quota surpassa dapi ils onns 1960 cuntinuadamain 20% e munta oz a 27,2% (2010). Surtut en il sector industrial lavuran numerusas persunas da l'exteriur (2010: 36,2%; sector da servetschs: 25,1%).

Dus terzs da las persunas estras cun activitad da gudogn (2009: 67,8%) èn burgaisas u burgais d'in pajais da l'UE u da l'AECL. Var la mesadad è oriunda da la Germania (25,8%) e da l'Italia (24,8%). Da las persunas estras cun activitad da gudogn immigradas ils davos diesch onns en Svizra han passa quatter tschintgavels (83,4%) frequentà ina scolaziun dal stgalim secundar II u dal stgalim terziar. La quota correspondent da las persunas immigradas pli baud muntava mo a 61,2%.

Dischoccupaziun¹

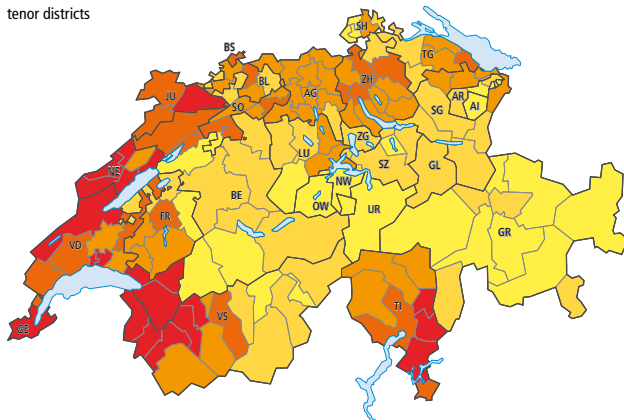
	1991	1995	2000	2009	2010
Dischoccupads	39 222	153 316	71 987	146 089	151 986
Quota dischoc. da lunga durada ² en %	4,4	28,7	20,1	13,1	21,4
Quota da dischoccupaziun en %	1,1	4,2	1,8	3,7	3,9
Umens	1,0	3,9	1,7	3,7	3,8
Dunnas	1,2	4,8	2,0	3,7	3,9
Svizzers	0,8	3,2	1,3	2,7	2,8
Esters	2,1	8,0	3,7	7,2	7,5
15–24 onns	1,1	3,9	1,8	4,6	4,4

¹ Dischoccupaziun tenor SECO – Quota da dischoccupaziun tenor definiziun internaziunala: vesair pagina 26

² Durada da la dischoccupaziun > 12 mais

Quota da dischoccupaziun il 2010

tenor districts

Quota da las persunas dischoccupadas (tenor SECO) da tut las persunas cun activitad da gudogn, en %

< 2,0
  2,0–2,9
  3,0–3,9
  4,0–4,9
  ≥ 5,0
 CH: 3,9

Nivel da las pajas il 2008

Paja mensila brutta (valor mediana)¹

	Nivel da pretensiu ²				
	Total	a	b	c	d
Svizra³	5 823	10 936	6 995	5 622	4 466
Regiun dal Lai da Genevra (VD, VS, GE)	5 938	10 880	7 205	5 958	4 593
Svizra Bassa (BE, FR, SO, NE, JU)	5 716	10 273	6 705	5 571	4 528
Nordvest da la Svizra (BS, BL, AG)	6 095	11 664	7 150	5 844	4 610
Turitg (ZH)	6 250	12 656	7 771	5 678	4 420
Svizra Oriental (GL, SH, AR, AI, SG, GR, TG)	5 439	9 286	6 346	5 302	4 372
Svizra Centrala (LU, UR, SZ, OW, NW, ZG)	5 674	10 172	6 588	5 416	4 436
Tessin (TI)	4 983	8 770	5 762	5 195	3 953

Paja brutta mensila, secturs privat e public il 2008

Valor central (mediana)¹

	Nivel da pretensiu ²			
	Total	a + b	c	d
Sectur public communal	7 202	8 263	6 865	5 424
Sectur public chantunal	7 515	9 090	6 775	5 337
Confederaziun	6 985	9 781	6 825	5 525
Sectur privat, en total	5 777	7 455	5 560	4 422
Sectur privat (interpresas cun main che 5 persunas occupadas)	5 023	5 940	4 670	3 850
Sectur privat (interpresas cun 1000 persunas occupadas e pli)	6 454	9 609	6 107	4 477

1 Paja mensila standardisada: l'equivalent a temp cumplain sa basa sin 4 1/3 emnas a 40 uras da lavur

2 Nivel da pretensiu

a = Lavurs fitg pretensiusas e fitg grevas

b = Lavurs independents e qualifitgadas

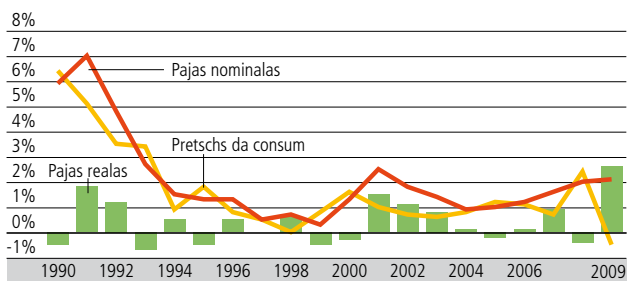
c = Enconuschientschas professiunalas e spezialisadas necessarias

d = Activitads simplas e repetitivas

3 Sectur privat e sectur public (Confederaziun) ensemen

Svilup da las pajas nominalas, dals pretschs da consum e da las pajas realas

Midadas visavi l'onn precedent, en %

Svilup da las pajas realas

Index 1939 = 100

	1980	1990	2000	2007	2008	2009
Total	254	272	279	292	290	298
Umens	241	257	264	274	273	280
Dunnas	279	302	311	328	326	335

L'economia svizra è sa pegiurada fermamain il 2009

Il indizis da l'extensiuin da la crisa da finanzas sin l'economia globala annunziads il 2008 è sa realisads il 2009. La creschientscha economica en Svizra, mesirada a maun dal product naziunal brut (PNB), è sa pegiurada significativamain per 1,9%. Surtut las branschas d'export han resentì fermamain la baisse economica internaziunala. Il sector da banca è stà suttamess danovamain als effects da la crisa da finanzas, entant ch'ìls martgads da finanzas è sa meglieras mo pass per pass. A las expensas da consum creschentas ed a las investiziuns en il sector da construcziun s'opponan la contracziun da las investiziuns en bains d'investiziun e surtut ina contribuziun fitg negativa dal commerzi a l'exteriur.

Suenter ina baisse marcanta da l'entrada naziunala brutta (ENB) il 2008 è las entradas realisadas en Svizra s'augmentadas l'onn 2009 per 10,2%. Quest svilup sa basa per gronda part sin la meglieraziun dals resultats da las agenturas da bancas svizras a l'exteriur. Uschia daventa il saldo da las entradas a l'exteriur puspè positiv e munta a 22 milliardas, cumpareglià cun in deficit da 38 milliardas l'onn precedent.

Il product naziunal brut (PNB) e sias componentas

Midada cumpareglià cun l'onn precedent en %, a pretschs da l'onn precedent

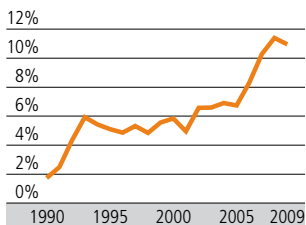
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ^p	2009 ^p
PNB	1,2	0,4	-0,2	2,5	2,6	3,6	3,6	1,9	-1,9
Expensas da consum	2,6	0,3	1,1	1,4	1,6	1,4	1,9	1,4	1,1
Investiziuns bruttas	-0,0	-0,6	-1,2	3,5	2,4	1,6	-0,4	-3,4	-0,8
Exports	0,5	-0,1	-0,5	7,9	7,8	10,3	9,6	3,3	-8,7
Imports	2,3	-1,1	1,3	7,3	6,6	6,5	6,1	0,3	-5,4
PNB en milliardas francs a pretschs currents	430	434	438	451	464	491	521	544	535

L'exteriur daventa adina pli impurtant per l'economia svizra

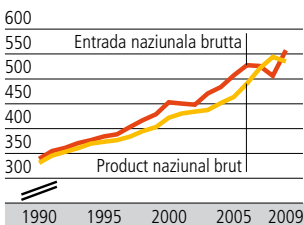
Il commerzi cun l'exteriur gioga dapi il 1997 ina rolla impurtanta. Periodas cun ina ferma expansiun economica coincidan cun in commerzi cun l'exteriur prosperant. Ils exports han contribuì ils onns economicamain fermes (dal 1997 fin il 2000 e dal 2004 fin il 2007) la pli gronda part a la creschientscha dal PNB. Grazia als exports dinamics è s'augmentada la quota da la contribuziun exteriura (il saldo tranter l'export e l'import) al PNB. Quai mussa ch'ìls ulteriurs pajais vegnan adina pli impurtants per l'economia svizra. La Svizra ha subì il 2009 cun tutta forza la conjuntura bassa da l'economia mundiala. Quai è sa manifestà en la contribuziun negativa dal commerzi cun l'exteriur ed ha influenzà a moda fermamain negativa il PNB.

L'impurtanza adina pli gronda dals ulteriurs pajais sa mussa er en ils retgavs realisads a l'exteriur: quels giogan ina rolla pli e pli decisiva per l'entrada naziunala brutta (ENB) ch'è per ordinari pli auta ch'il PNB. Ils onns 2007 e 2008 mussan cleramain in auter trend cun ina ENB ch'è excepziunalmain main dinamica – quai pervi da las sperditas da las agenturas da bancas svizras a l'exteriur.

Muntada da la quota exteriora al PNB tenor ils pretschs actuals

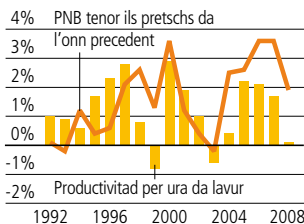

PNB ed ENB tenor ils pretschs actuals en milliardas francs

Cura che l'activitad economica mesirada a maun dal PNB è enconuschenta, po era vegnir examinada l'effizienz dals facturs da produczion (lavor e chapital). L'effizienz da la lavor vegn mesirada a maun da la productivitat per ura, q.v.d. sin fundament da la valur agiuntada che vegn creada en in'ura da lavor.

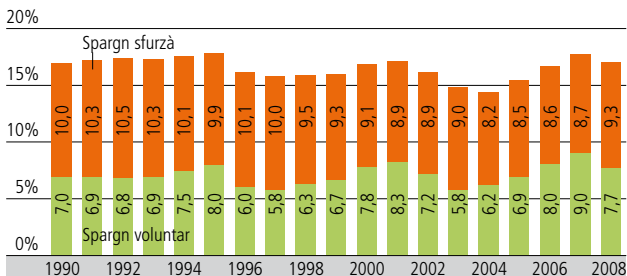
Rata da creschientscha annuala

La grafica illustrescha il svilup da la productivitat per ura da lavor ed il svilup dal PNB. En general pon ins constatar tendenzas sumegliantas tranter ils dus svilups. En ina fasa d'expansiun (creschientscha dal PNB) s'augmenta per il solit la productivitat per ura da lavor, en ina fasa d'ina retardaziun conjuncturala (PNB stagnant u regressiv) sa sminuescha era la productivitat.

Quota da spargn da las chasadas privatas ed ISSLSC¹

Quota da las entradas bruttas disponiblas

¹ Instituziuns senza scopo lucrativ en il servetsch da las chasadas

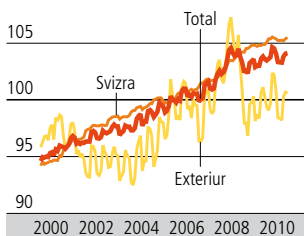
Svilup dals pretschs da consum

Midada da las medias annualas en %

	2006	2007	2008	2009	2010
Total	1,1	0,7	2,4	-0,5	0,7
Victualias e bavrondas senza alcohol	0,0	0,5	3,1	-0,2	-1,1
Bavrondas cun alcohol e tubac	1,1	2,1	2,6	2,7	1,2
Vestgadira e chalzers	1,9	0,3	4,0	2,4	1,1
Abitar ed energia	2,8	2,1	4,9	-1,1	2,4
Rauba da chasa e tegnairchasa	0,1	0,3	0,8	0,8	-0,4
Tgira da la sanadad	0,0	-0,2	-0,2	0,3	-0,2
Traffic	2,8	1,0	3,5	-3,3	2,4
Transmissiun d'infurmaziuns	-6,9	-3,0	-2,9	-4,9	-1,4
Temp liber e cultura	-0,2	-0,5	0,6	-0,6	-2,1
Educaziun ed instrucziun	1,6	1,6	1,5	1,6	1,2
Restaurants ed hotels	1,2	1,4	2,3	1,7	0,8
Ulteriura rauba e servetschs	0,9	0,1	0,8	0,5	1,3

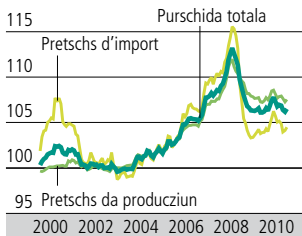
Pretschs da consum tenor la derivanza dals bails

110 Index, december 2005 = 100

Index dals pretschs da produziun e d'import

120 Index, matg 2003 = 100

Indeks dals nivels da pretsch en cumparegliaziun internaziunala il 2009^P

UE-27 = 100

	Svizra	Germania	Frantscha	Italia
Product naziunal brut	135	107	117	103
Consum individual effectiv	141	105	115	107
Victualias e bavrondas senza alcohol	140	111	111	108
Bavrondas cun alcohol e tubac	106	103	111	108
Vestgadira e chalzers	116	104	106	105
Abitar, aua, electricidad, gas ed auters combustibels	185	110	127	104
Interiurs, equipament e tegnairchasa	113	99	109	106
Tgira da la sanadad	140	105	113	118
Traffic	110	108	103	99
Transmissiun d'infurmaziuns	97	94	121	109
Temp liber e cultura	125	104	112	107
Educaziun ed instrucziun	200	106	117	114
Restaurants ed hotels	129	102	121	110
Ulteriura rauba e servetschs	137	105	114	107
Consum collectiv effectiv	155	116	134	113
Investiziuns bruttas en indrizz ed implants	128	114	116	89
Maschinas ed apparats	112	102	103	100
Industria da construcziun	150	126	125	83
Software	115	100	104	94

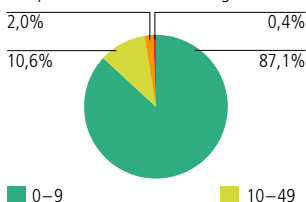

La midada structurala cuntinuescha, las interpresas pitschnas e mesaunas restan dominantas

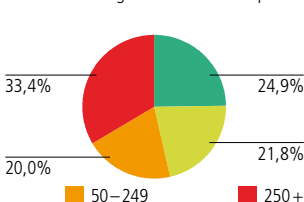
La quota dal sector terziar a l'occupaziun totala è creschida tranter il 2001 ed il 2008 da 68,5% sin 69,6% (mo interpresas da l'economia da martgà). En total èn vegnidas creadas var 280 000 novas plazzas – 51 000 en il sector secundar e 229 000 en il terziar (quai correspunda ad in augment da 5% resp. 10,4%). Il pli fitg èn creschids il sector da la «sanadad ed il champ social» (per 90 000 resp. 29,6%), sco er ils «servetschs da professiun libra, servetschs scientifics e tecnicos» (per 39 000 resp. 17,1%); singulas branschas han stuì surmuntar crìsas d'occupaziun: il pli ferm èn stadas pertutgadas l'«industria da palpìri e da stampa» (–9500 resp. –18,7%) sco era l'«industria da textìlias e da vestgadira e l'industria ch'elavura tgirom» (–4800 resp. –20,8%). Vinavant dominantas èn las interpresas pitschnas e mesaunas (IPM), damai ils manaschis cun main che 250 emploiadas ed emploiads. 99,6% dals manaschis da l'economia da martgà èn IPM; ellas empoieschan dus terzs da las persunas cun activitad da gudogn (2008).

Grondezza da las interpresas' il 2008

Interpresas tenor las classas da grondezza

Persunal tenor la grondezza da las interpresas

1 Mo interpresas da l'economia da martgà. La grondezza da las interpresas sa drizza tenor il dumber da plazzas a temp cumplain (las plazzas a temp parzial èn resguardadas)

Interpresas basadas sin l'economia da martgà ed emploiads tenor branschas

NOGA 2008, en 1000	2008	
	Interpresas	Emploiads
Total	312,9	3 494,1
Sector 2	73,1	1 063,2
da quai:		
Industria da minieras ed explotaziun da crappa e da terras	0,2	4,4
Producziun da vivondas e da products da tubac	2,2	66,5
Fabricaziun da textìlias e da vestgids	1,6	18,3
Fabricaz. da rauba da lain, da palpìri e da products da stampa	9,1	80,5
Fabricaziun da products farmaceutics	0,2	35,2
Fabricaziun da products da metal	7,5	109,3
Fabricaziun d'uras e d'apparats d'elavuraziun da datas	2,2	115,6
Fabricaziun d'equipaments electric	0,8	42,1
Provediment d'energia	0,4	24,4
Construcziun auta e bassa	5,3	103,3
Sector 3	239,8	2 430,8
da quai:		
Commerzi a l'engrossa	19,8	202,5
Commerzi en detagl	34,7	369,3
Alloschament	4,8	76,8
Gastronomia	20,8	149,7
Servetschs informatics ed auters servetschs d'infurmaziun	11,2	70,5
Prestaziun da servetschs finanzia	1,6	131,3
Activitads d'architectura e d'inschigneria	18,1	93,7
Prestaziun d'ulteriurs servetschs da support	11,2	140,0
Activitads a favur da la sanadad publica	16,7	263,5

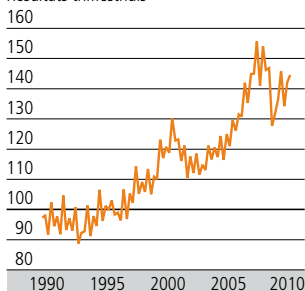
Interpresas novas il 2008

Secturs economics (NOGA 2008)	Interpresas novas	Plazzas creadas	Plazzas cumplainas creadas	Plazzas parzialas creadas
Total	11 596	21 779	14 951	6 828
Sectur 2	2 151	4 224	3 466	758
Industria ed energia	728	1 385	1 063	322
Industria da construcziun	1 423	2 839	2 403	436
Sectur 3	9 445	17 555	11 485	6 070
Commerzi e reparaturas	1 960	3 378	2 249	1 129
Transport e deposit	393	712	567	145
Restauraziun, alloschament	229	884	473	411
Infurmaziun e comunicaziun	1 071	1 920	1 402	518
Activitads finanziaias ed assicuranzas	653	1 242	942	300
Fatgs immobigliars, servetschs economics	1 119	2 504	1 422	1 082
Activitads independentas, servetschs scientifics e technics	2 975	4 675	3 296	1 379
Instrucziun	181	405	143	262
Sanadad publica e fatgs socials	259	643	308	335
Art, divertiment e recreaziun	224	520	277	243
Ulteriurs servetschs	381	672	406	266

Producziun en il sectur secundar

Index: media annuala dal 1995 = 100

Resultats trimestrials

La producziun en il sectur secundar (senza l'industria da construcziun) è creschida tranter il 1990 ed il 2009 per 51 %. Il svilup è fermamain dependent da la conjunctura: ils onns da recessiun 2002 e 2003 è la producziun sa sminuida; a partir dal 2004 è ella puspè creschida grazia al svilup conjunctural positiv. En consequenza da la crisa da finanzas globala è ella danovamain sa reducida a moda marcanta la fin dal 2008.

Svieutas dal commerzi en detagl

Midadas visavi l'onn precedent en %

		2005	2006	2007	2008	2009
		nominal	real	nominal	real	nominal
Total	nominal	1,9	2,8	3,5	4,1	0,0
	real	2,2	3,3	4,2	3,1	0,5
da quai:						
Victualias, bavrondas e products da tubac	nominal	0,5	2,0	2,9	7,4	1,9
	real	0,6	1,9	2,1	4,2	1,7
Vestgadira, chalzers	nominal	3,9	3,0	4,3	0,3	-1,4
	real	4,4	1,0	4,1	-3,6	-4,0
Carburant	nominal	11,2	8,6	4,5	9,4	-15,4
	real	1,8	1,1	2,0	2,0	-2,2
Total sezna carburant	nominal	1,6	2,6	3,5	3,9	0,9
	real	2,0	2,9	3,9	2,5	0,9

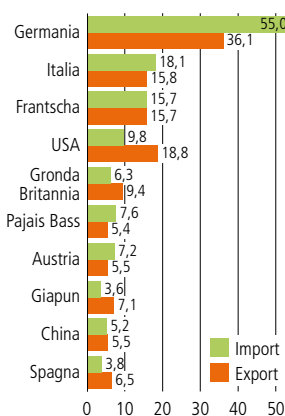
Custs da lavur

Il custs da lavur cumpiglian tut las expensas ch'ils patrums han fatg en connex cun l'occupaziun da las forzas da lavur, e furman per regla la pli gronda quota dals custs da produziun. En Svizra sa cumponan els suandantamain: 83,4% per pajas e salaris, 15% per contribuziuns socialas dals patrums ed 1,6% per la furmaziun professiunala, la recrutaziun da personal ed autras expensas (2008).

Il custs da lavur èn in indicatur-clav da l'attractivitat da las singulas plazzas economicas e varieschan fermamain da pajais a pajais. La Svizra è cun € 33.81 per ura da lavur prestada (2006), ensemen cun il Danemarc (€ 33.1), l'Islanda (€ 32.4) e la Svezia (€ 32.2), a la testa. Il pajais vischins da la Svizra cun custs da lavur pli auts che la media UE-15 (Frantscha, Germania ed Austria) registreschan valurs tranter € 26 e € 31.

Commerzi cun l'exteriur: ils pli impurtants partenaris l'onn 2009

en milliardas francs

La Svizra è in dals pajais, nua ch'il commerzi cun l'exteriur ha ina da las pli autas quotas al product naziunal brut. Il pli impurtants partenaris commerciali da la Svizra èn il pajais industrial. 76,5% dals exports ed 86,6% dals imports (2009) èn vegnids fatgs cun quests pajais e quai surtut en l'UE (59,7% dals exports, 78% dals imports).

Commerzi cun l'exteriur: ils pli impurtants bains

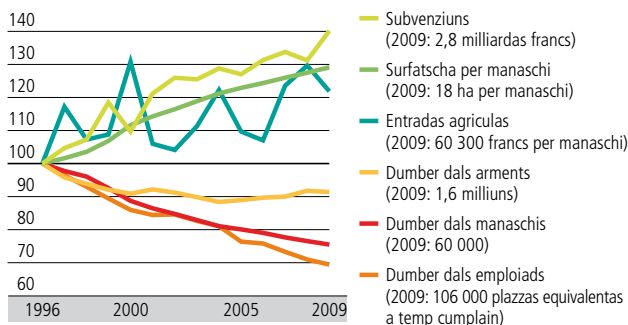
en milliuns francs

	Import			Export		
	1990	2008	2009	1990	2008	2009
Total	96 611	197 521	168 998	88 257	215 984	187 448
da quai:						
Products agrars e forestals	8 095	14 199	13 306	2 998	8 455	8 262
Textilias, vestgadira, chalzers	8 806	10 040	9 042	4 984	4 468	3 688
Chemicalias	10 625	38 272	34 964	18 422	71 918	71 771
Metals	9 025	18 089	12 323	7 537	15 276	10 489
Maschinas, electronica	19 794	35 611	29 250	25 527	43 806	33 741
Vehichels	10 230	16 750	14 961	1 485	6 094	5 343
Instruments, uras	5 786	15 139	15 378	13 330	37 988	32 407

Il terren agricul ed il gauds occupan 37% resp. 31% dal territori svizzer. L'agricultura e la selvicoltura dattan damai ina ferma tempr a la cuntrada. Ultra da la produziun da victualias, da materials da construcziun u d'energia regenerabla èn questas duas branschas er impurtantas per il mantegniment d'ina economia decentralisada, da la diversidad da la cuntrada e da la biodiversidad. L'onn 2009 ha muntà la contribuziun cumulada da l'agricultura e da la selvicoltura ad 1,2% da la valur agiuntada brutta da l'economia svizra.

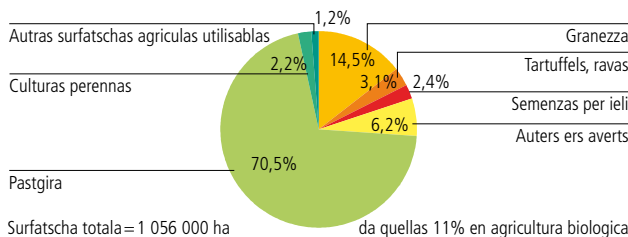
Intgins indicators-clav da l'agricultura

Index 1996=100

Cultivaziun da la surfatscha agricula utilisabla il 2009

senza pastgiras d'alpegiar

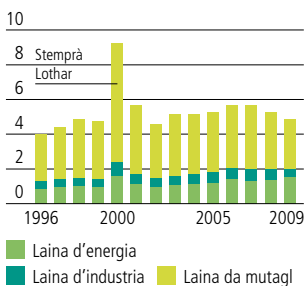
Valur da produziun¹ da l'agricultura il 2009

Product	en %
Products vegetals	44,1
Granezza	3,6
Plantas da pavel	11,6
Verdura e products d'iert	14,1
Fritga ed ivas	5,5
Vin	4,4
Auters products vegetals	4,8
Animals e products animalics	46,6
Arments	11,9
Portgs	9,4
Latg	20,5
Auters animals e products animalics	4,7
Servetschs agriculs	6,1
Activitads secundaras betg agriculas	3,2

¹ Valur totala = 10,7 milliardas francs

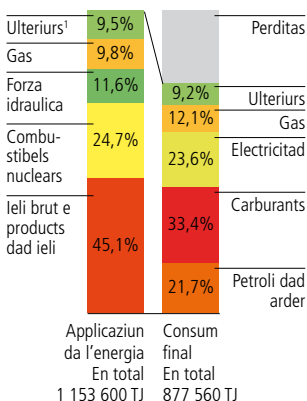
Racolta da laina

en milliuns m³

► www.statistik.admin.ch → Themen → Land- und Forstwirtschaft

Applicaziun da l'energia e consum final il 2009

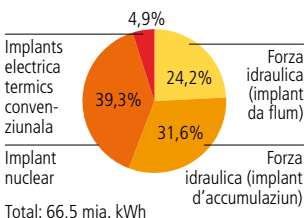
¹ Incl. surpli d'export dad electricidad (0,7%)
En total 100,7%

Il consum crescha

Il consum d'energia final è lià fermamain al svilup economic e demografic. Il dumber d'abitants progressiv, las abitaziuns pli spaziusas, la produenziun augmentada, il consum creschent, ils vehichels a motor pesants, etc. mainan ad in consum d'energia pli aut, malgrà l'effizienz d'energia optimada. La pli gronda gruppa da consum è il traffic che importa radund in terz dal consum final d'energia.

Var dus terzs dal consum d'energia final vegnan cuverts cun combustibels fossils. 18,9% derivan d'energias regenerablas, surtut da la forza idraulica.

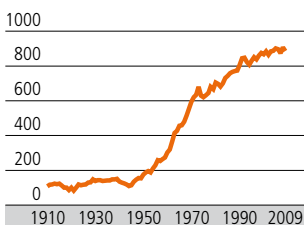
Producziun d'electricitad tenor categoria d'implant electric il 2009

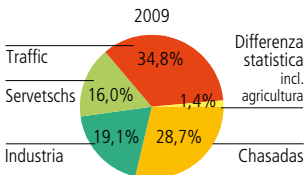
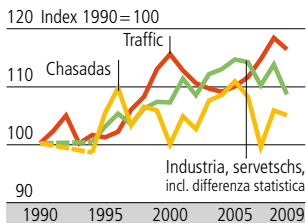
Energias regenerablas il 2009

Quota al consum final	en %
Forza idraulica	12,10
Energia solar	0,21
Chalira da l'ambient	1,00
Biomassa (lain e biogas)	4,14
Energia eroelectric	0,01
Energia fatga cun parts regenerablas dal rument	1,19
Energia da sereneras	0,20
Biocarburants	0,06

Consum d'energia final en 1000 TJ

Consum d'energia final tenor gruppas da consuments

► www.statistik.admin.ch → Themen → Energie

► www.bfe.admin.ch (Bundesamt für Energie) → Themen → Energiestatistiken

Expensas da construcziun	en milliuns francs, tenor ils pretschs dal 2000				
	1980	1990	2000	2008	2009
Total	34 198	47 588	43 708	45 958	47 379
Expensas publicas	11 389	14 507	15 983	14 909	15 399
Construcziun bassa	6 791	7 740	10 060	9 432	9 617
da quai vias	...	...	5 221	4 115	4 407
Construcziun auta	4 599	6 767	5 923	5 476	5 783
Ulteriuras expensas	22 809	33 081	27 725	31 048	31 980
da quai abitar	...	...	17 147	20 409	21 494

Construcziun d'abitaziuns

	1980	1990	2000	2008	2009
Chasas d'abitar novas, cun abitaziuns	20 806	16 162	16 962	16 678	14 166
da quellas chasas d'ina famiglia	16 963	11 200	13 768	11 320	9 149
Abitaziuns novas cun ...	40 876	39 984	32 214	44 191	39 733
1 chombra	2 122	2 010	528	635	584
2 chombras	4 598	5 248	1 779	3 413	3 591
3 chombras	7 094	8 937	4 630	9 174	8 859
4 chombras	11 557	12 487	10 783	16 151	14 045
5 chombras u dapli	15 505	11 302	14 494	14 818	12 654

Dumber d'abitaziuns

	1980	1990	2000	2008	2009
Dumber	2 702 656	3 140 353	3 574 988	3 880 087	3 919 064
da quai vidas en %	0,74	0,55 ¹	1,26 ¹	0,90 ¹	0,94 ¹

¹ Il 1. da zercladur da l'onn sequent

Trend ad abitaziuns pli grondas...

Il dumber d'abitaziuns s'augmenta pli spert che quel da la populaziun. Tranter il 1990 ed il 2000 è quel d'abitaziuns creschi per 8%, quel da la populaziun per 6%. Il dumber da persunas en media per abitaziun è sa reduci da 2,4 sin 2,3. A medem temp è la surfatscha d'abitar en media per persuna s'augmentada da 39 m² sin 44 m².

... ed a chasas d'ina famiglia

La quota da las chasas d'ina famiglia al dumber total da bajetgs è creschida tranter il 1970 ed il 2009 da 40% sin 58%. 65% dals bajetgs novs cun abitaziuns èn 2009 chasas d'ina famiglia. Quai malgrà las stentas cuntrarias en la politica da la planisaziun dal territori e malgrà la stgarsezza dal terren da bajegiar.

La quota da proprietad d'abitaziuns è anc adina bassa

La gronda part da las abitaziuns (73,3%) tutga a persunas privatas (2000) – e betg, sco supponì savens, a persunas giuridicas. Tuttina è la quota da proprietad d'abitaziuns en Svizra relativamain bassa: mo 34,6% da las abitaziuns abidades permanentamain èn vegnidas duvradas il 2000 dals proprietaris sez. Quai è lunschor la pli bassa quota en tut ils pajais europeics. Malgrà tut è la quota da proprietad d'abitaziuns s'augmentada dapi il 1970, quai ch'è d'attribuir a l'augment rapid da la proprietad en condomini.

Indicaturis impurtants dal turissem

	2000	2008	2009
Purschida (letgs)¹			
Hotels e manaschis da cura	264 495	270 487	273 974

Dumonda: arrivadas en 1000

Hotels e manaschis da cura	13 894	15 997	15 564
Campadis	...	834	923
Albierts per la giuventetgna	...	490	476

Dumonda: pernottaziuns en 1000

Hotels e manaschis da cura	35 020	37 334	35 589
Giasts da l'exteriur en %	58	58	57
Campadis	...	2 987	3 267
Giasts da l'exteriur en %	...	48	46
Albierts per la giuventetgna	804	978	946
Giasts da l'exteriur en %	46	45	42

Durada dal segiurn notgs

Hotels e manaschis da cura	2,5	2,3	2,3
Campadis	...	3,6	3,5
Albierts per la giuventetgna	...	2,0	2,0

Occupaziun brutta dals hotels e manaschis da cura

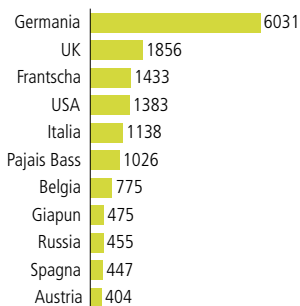
en % dals letgs registrads ¹	36,2	37,7	35,6
---	------	------	------

Bilantscha turistica en milliuns francs

Entradas dals giasts da l'exteriur en Svizra	11 223	15 598	15 005 ^P
Expensas dals turists svizzers a l'exteriur	9 167	11 782	11 505 ^P
Saldo	2 057	3 816	3 500 ^P

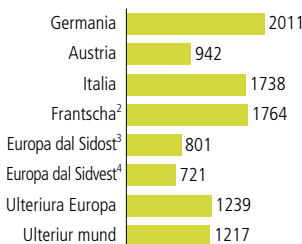
¹ Media annuala dal dumber total da letgs registrads en ils manaschis averts e temporarain serrads

Pernottaziuns dals giasts da l'exteriur en Svizra¹ il 2009

¹ en 1000, senza parahotellaria

Destinaziuns da viadis a l'exteriur dals Svizzers¹ il 2009

¹ Populaziun stabla, viadis a l'exteriur cun pernottaziuns, en 1000, total 10,5 miu.

² Incl. departaments d'ultramar, Monaco

³ Grezia, Turchia, Croazia, Bosnia Erzegovina, Serbia, Albania, Slovenia, Montenegro, Cosovo, Rumania, Bulgaria, Macedonia

⁴ Spagna, Portugal, Andorra, Gibraltar

Cumportament da viagiari

Dal 2009 han 84,9% da las personas che vivan en Svizra fatg almain in viadi privat cun pernottaziuns. Pli precisamain ha mintga persona fatg en media 2,7 viadis cun pernottaziuns e 12 viadis d'in di. Passa la mesadad (55%) dals viadis cun pernottaziuns èn stads viadis pli lungs (min. 4 pernottaziuns). 8% dals viadis d'in di e 61% dals viadis cun pernottaziuns èn stads viadis a l'exteriur.

► www.statistik.admin.ch → Themen → Tourismus

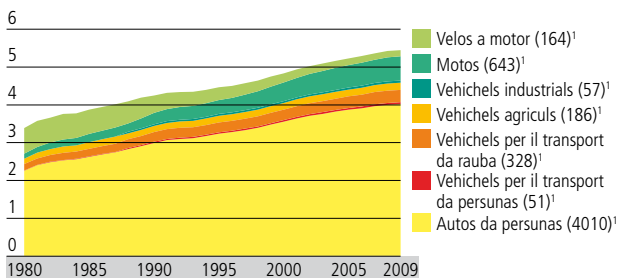
Infrastructura

Var in terz da la surfatscha dal terren abità vegn utilisada per il traffic (tenor la statistica d'areal dal 1992/97).

L'onn 2009 importava la lunghezza da las vias naziunalas 1789 km (da quai 1406 km autostradas), da las vias chantunalas 18 050 km e quella da las vias communalas 51 615 km (stadi dal 1984). La lunghezza da la rait da viafier era da 5107 km (stadi 2007).

Dumber dals vehichels a motor sin via

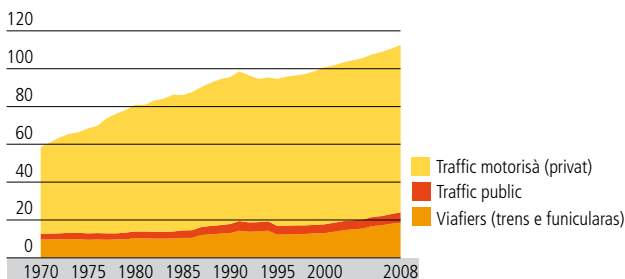
en milliuns

1 En parantesa: il dumber dal 2009, en 1000

Prestaziuns da traffic en il traffic da persunas

en milliardas kilometers per persuna ed onn

Mobilitad quotidiana il 2005

Media per persuna e di¹

	Distanza per di en km	Temp per viadi en min. ²		Distanza per di en km	Temp per viadi en min. ²
Total	38,2	98,4	Meds da traffic		
Intent dal traffic			A pe	2,1	36,9
Lavur e scolaziun	10,6	22,3	Velo	0,8	4,3
Cumpras	4,4	13,3	Velo a motor	0,1	0,2
Service ed accompagnament	0,5	1,0	Moto	0,6	1,3
Activitad commerciala, viadi da servetsch	3,3	6,4	Auto	25,5	38,4
Temp liber	16,8	50,0	Bus/tram	1,5	6,1
Betg determinà	2,5	5,4	Auto da posta	0,2	0,4
			Tren	6,2	7,2
			Auters	1,2	3,6

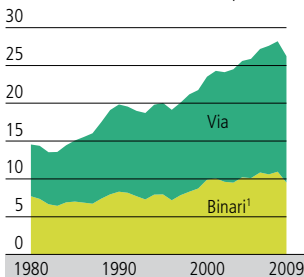
1 Mobilitad quotidiana da la populaziun che abita dapi 10 onns e dapli permanentamain en Svizra

2 Incl. temp da spetga

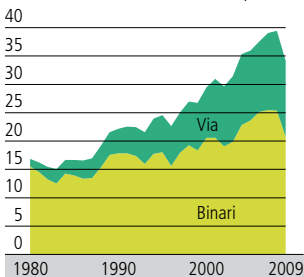

Traffic da martganzia

Traffic en total, prestaziuns da traffic en milliardas tonnas kilometricas per onn

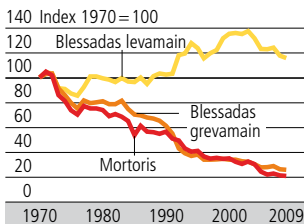

Traffic che traversa las Alps, volumen da traffic en milliuns tonnas nettas per onn

¹ Tonnas kilometricas nettas senza il pais dals vehichels per il transport da rauba (incl. chars annexs), containers e recipients mobils en il traffic cumbinà

Persunas disgraziadas en il traffic sin via

Persunas blessadas tenor categorias da traffic il 2009

Traffic sin via	
Mortoris	349
Persunas blessadas grevamain	4 708
Persunas blessadas levamain	20 422
Traffic da viafier	
Mortoris	30
Traffic aviatic	
Mortoris en Svizra	5

Custs dal traffic

Il custs da l'economia publica per il traffic, damai ils imports pajads dals chaschunaders, dal maun public u da terzas personas, han importà il 2005 bundant 82 milliardas francs. La mobilitad ans custa pia in pau dapli ch'il sector da la sanadad u il sistem da furnaziun public. Il custs per il traffic sin via è radund sis giadas pli auts che quels per il traffic da viafier. Il custs per il traffic d'autos da personas muntan a 54 raps per persuna e kilometer, il custs per il traffic da viafier a 40 raps. En il sector dal traffic da martganzia custa la tonna kilometrica 57 raps per il traffic da camiuns pesants e 24 raps per il traffic da viafier. Radund 7,9 da las 82 milliardas francs è custs externs che na vegnan betg purtads dals chaschunaders, mabain d'autras personas (surtut er il custs che resultan da donns da l'ambient e da la sanadad, però era da donns vi d'edifizis e sminuziuns da la valor).

	Onn ¹	Svizra	Germania	Grezia
Abitants (entschatta da l'onn) en 1000	2008	7 593	82 218	11 214
Abitants per km ²	2008	184	230	85
Quota da las personas sut 20 onns en %	2008	21,5	19,4	19,5
Quota da las personas sur 64 onns en %	2008	16,4	20,1	18,6
Naschientschas vivas per 1000 abitants	2008	10,1	8,3	10,5
Naschientschas ordaifer la lètg en %	2007	16	31	6
Maridaglias per 1000 abitants	2008	5,4	4,6	4,6
Divorzis per 1000 abitants	2008	2,6	2,3	1,2
Dumber net da las migraziuns internaziunals en % da la populaziun	2008	1,3	-0,1	0,3
Quota dals esters en % da la populaziun	2008	21,1	8,8	8,1
Personas per chasada privata	2001	2,2	2,2	2,8
Personas da 25–64 onns cun diplom dal stgalim terziar en %	2007	31	24	22
Expensas per la perscrutaziun ed il svilup en % dal PNB	2007	2,9	2,5	0,6
Aspectativa da vita ² dunnas en onns	2007	84,4	82,7	81,8
Aspectativa da vita ² umens en onns	2007	79,5	77,4	77,1
Mortalitad da pops ³	2007	3,9	3,9	3,5
Medis pratitgants per 100 000 abitants	2007	379	346	535
Custs dal sectur da sanadad en % dal PNB	2007	10,8	10,4	9,6
Expensas per la segirtad soc. en % dal PNB	2004	29,5	29,5	26,0
Surf. dal terren agricul en % da la surf. totala	2000	36,9	53,5	66,0
Surfatscha da gaud en % da la surf. totala	2000	30,8	29,5	22,8
Emissiuns da gas cun effect da serra en equivalents da CO ₂ (t per abitant)	2006	6,8	11,6	11,8
Autos da personas per 1000 abitants	2007	525	566	369
Accidents da traffic sin via: disgraziads per 1 miu. abitants	2007	51	60	144
Pers. cun activit. da gudogn en l'agricult. en %	2006	3,8	2,2	12,0
Pers. cun activit. da gudogn en l'industria en %	2006	22,9	29,8	22,0
Pers. cun activit. da gudogn en ils serv. en %	2006	72,9	68,0	65,9
Quota da gudogn dunnas 15–64 onns	2008	73,5	65,4	48,7
Quota da gudogn umens 15–64 onns	2008	85,4	75,9	75,0
Quota da dischoccupaziun (tenor definiziun internaziunala)	2008	3,4	7,5	7,7
Dunnas	2008	4,0	7,5	11,4
Umens	2008	2,8	7,4	5,1
Personas da 15–24 onns	2008	7,0	10,5	22,1
Dischoccupads sur lung temp en % dals dischoccupads	2008	33,6	52,6	47,5
Dunnas en plazzas parzias en % ⁴	2008	57,3	45,4	9,9
Umens en plazzas parzias en % ⁴	2008	12,8	9,4	2,8
Temp da lavur emnil en uras	2008	41,6	40,4	40,8
Product naziunal brut (PNB) per abitant en SCC	2009	33 900	27 300	21 900
PNB: creschientscha annuala reala en media, per onn en %	1985–2008	1,5	1,5	...
Rata d'inflaziun	2009	-0,7	0,2	1,3
Surpli/deficit public en % dal PNB	2008	2,3	0,1	-7,8
Indebitament public en % dal PNB	2008	40,9	66,3	100,4

1 Ubain il davos onn disponibil

2 Tar la naschientscha

3 Uffants morts en l'emprim onn da vita per 1000 naschientschas vivas

4 Da las dunnas resp. dals umens cun activitad da gudogn

Spagna	Frantscha	Italia	Pajais Bass	Austria	Svezia	Reginavel Uni	UE-27
45 283	63 614	59 619	16 405	8 332	9 183	60 781	497 445
86	101	196	395	99	21	249	112
19,7	24,9	19,0	24,0	21,3	23,7	24,1	21,7
16,6	16,3	20,0	14,7	17,1	17,5	16,0	16,4
11,5	13,0	9,7	11,3	9,3	11,9	13,0	10,9
28	52	21	39	38	55	44	...
4,5	4,3	4,1	4,6	4,2	5,5	4,4	4,9
2,8	2,2	0,9	2,0	2,5	2,3	2,4	2,0
0,6	0,1	0,8	0,2	0,4	0,6	0,4	...
11,6	5,8	5,8	4,2	10,3	5,7	6,6	6,2
2,9	2,4	2,6	2,3	2,4	2,1	2,4	...
29	27	14	30	18	31	31	23
1,3	2,1	1,1	1,7	2,6	3,6	1,8	1,9
84,3	84,4	84,2	82,5	83,1	83,1	81,7	82,0
77,8	77,3	78,5	78,1	77,5	79,0	77,3	75,8
3,7	3,8	3,7	4,1	3,7	2,5	4,8	4,7
368	338	370	315	374	357	249	...
8,5	11,0	8,7	9,8	10,1	9,1	8,4	...
20,0	20,0	26,1	28,5	29,1	32,9	26,3	...
58,8	55,7	44,4	56,6	40,4	7,3	69,4	...
33,3	31,1	22,7	7,8	40,9	73,5	11,5	...
9,9	8,4	9,3	12,7	10,6	7,2	10,5	...
481	490	600	452	512	467	463	...
94	76	87	48	83	52	50	...
4,9	3,7	4,2	3,3	5,6	2,3	1,3	...
29,5	24,3	29,8	20,4	28,1	22,0	22,0	...
65,6	71,1	66,0	76,3	66,3	75,8	76,7	...
54,9	60,1	47,2	71,1	65,8	71,8	65,8	59,0
73,5	69,3	70,3	83,2	78,5	76,7	77,3	72,7
11,3	7,8	6,7	2,8	3,8	6,2	5,6	7,0
13,0	8,3	8,5	3,0	4,1	6,6	5,1	7,5
10,1	7,3	5,5	2,5	3,6	5,9	6,1	6,6
24,6	19,0	21,3	5,3	8,0	20,2	15,0	15,6
17,9	39,3	45,7	34,8	24,3	12,7	24,1	37,2
22,7	29,3	27,9	75,3	41,5	41,4	41,7	31,0
4,2	5,9	5,3	23,9	8,1	13,3	11,2	7,9
40,7	39,3	39,3	38,9	42,3	39,9	42,5	40,5
24 500	25 300	24 000	30 700	28 800	28 400	27 400	23 600
1,8	1,8	1,6	2,8	2,2	2,3	2,7	...
-0,2	0,1	0,8	1,0	0,4	1,9	2,2	1,0
-4,2	-3,3	-2,7	0,5	-0,5	2,2	-4,8	-2,3
39,8	67,6	106,3	58,2	62,9	38,2	52,1	62,5

Summas da bilantscha e gudogns da las bancas il 2009

Gruppas da bancas	Dumber d'instituts		Summa da bilantscha		Gudogn ann.		Sperdita ann.	
	1990	2009	en miu. fr.	midada ¹	en miu. fr.	en miu. fr.	en miu. fr.	
Total	625	325	2 668 225	-13,4	8 656	6 293		
Bancas chantunalas	29	24	403 548	3,7	2 350	-		
Bancas grondas	4	2	1 444 799	-23,4	378	5 041		
Bancas reginalas e cassas da spargn	204	70	92 276	2,6	402	-		
Bancas Raiffeisen	2	1	139 520	6,0	645	-		
Ulteriuras bancas	218	181	524 980	1,1	4 313	934		
Filialas da bancas estras	16	33	23 891	0,7	253	306		
Banchiers privats	22	14	39 211	-3,6	315	11		

¹ Midada visavi l'onn precedent en %

Structura da bilantscha da las bancas il 2009

Activas	en %
Total	100
da quai exterior	55,0
Meds liquids	3,5
Pretensiuns da palpiris monetars	5,9
Pretensiuns visavi bancas	22,3
Pretensiuns visavi clients	20,5
Pretensiuns ipotecaras	27,5
Effectivs da commerzis en vaglias	7,7
Investiziuns finanzialas	4,9
Participaziuns	1,6
Investiziuns realas	0,9
Ulteriuras	5,1
Passivas	
Total	100
da quai exterior	53,1
Duairs da palpiris monetars	2,4
Duairs visavi bancas	18,9
Duairs visavi la clientella	66,8
en furma da respargn e d'investiziun	16,0
Ulteriurs duairs a vista	20,8
Ulteriurs duairs a temp	15,6
Obligaziuns da cassa	1,7
Emprests ed emprests ipotecars	12,6
Agens meds	5,1
Ulteriurs	6,8

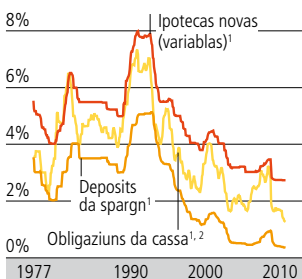
Assicuranzas privatas il 2009

en milliuns francs

Rom d'assicuranza	Entradas ¹	Expensas ¹
Total	112 541	81 492
Assicuranza da vita	32 121	30 211
Accidents e donns	49 434	31 117
Reassicuranza	30 986	20 164

¹ En Svizra ed a l'exteriur

Tschains

¹ Fin il 2007: valor media da tut las bancas chantunalas, a partir dal 2008: valor media da 60 instituts (incl. tut las bancas chantunalas)

² Fin il 2007: per ina durada da 3–8 onns, a partir dal 2008: per ina durada da 5 onns

Curs da devisas en Svizra¹

	2005	2007	2009
\$ 1	1,2458	1,1999	1,0852
¥ 100	1,1309	1,0191	1,1610
€ 1	1,5481	1,6427	1,5101
£ 1	2,2634	2,4011	1,6956

¹ Curs d'acquist da las bancas, media annuala

► www.statistik.admin.ch → Themen → Banken, Versicherungen

► www.snb.ch (Schweizerische Nationalbank)

► www.finma.ch (Eidgenössische Finanzmarktaufsicht: Privatversicherungen)

Ilis trais nivels dal sistem da la segirtad sociala

En Svizra sa cumpona il sistem da la segirtad sociala da trais nivels:

- L'emprim nivel cumpiglia ultra da la segirada individuala da l'existenza il provediment da basa. Quel è avert per tuts e cumpiglia il sistem da furnaziun, il sistem giuridic e la segirtad publica.
- Il segund nivel cumpiglia tut las assicuranzas socialas e duai prevegnir a ristgs sco vegliadetgna, malsogna, invaliditad, dischoccupaziun e maternitad.
- Il terz nivel cumpiglia finalmain tut las prestaziuns socialas tenor basegn. L'agid social public è la davosa rait en il cumbat cunter la malsegirtad sociala. El vegn pir actual, cura che las ulteriuras mesiras da la segirtad sociala na fan betg effect (princip da subsidiarità).

Avant ch'i vegn fatg diever da l'agid social, datti sin il terz nivel anc ina retscha da prestaziuns tenor basegn che duain evitar la dependenza da l'agid social. Ins distingua tranter prestaziuns che garanteschan il provediment da basa (p.ex. stipendis u assistenza giudiziala gratuita) e prestaziuns che cumpletteschan assicuranzas socialas insufficientas u exaustas resp. la segirada privata insufficienta.

Expensas totalas per la segirtad sociala

Per l'onn 2008 han las expensas totalas da la segirtad sociala muntà a 144 milliardas francs. Da questa summa èn vegnidas pajadas 135 milliardas francs per las prestaziuns socialas sco talas. Var quatter tschintgavels da quellas van sin il conto da las assicuranzas socialas (pia il segund nivel dal sistem da la segirtad sociala).

Segirtad sociala: expensas ed entradas

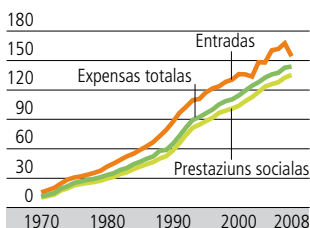
en milliardas francs, senza dumbraziuns dublas

	1990	1995	2000	2007	2008 ^P
Expensas totalas	64,8	95,8	114,0	142,5	143,6
da quai prestaziuns socialas	58,0	87,8	103,7	132,4	135,0
Entradas	87,3	117,3	136,0	167,3	154,2
Quota da las expensas socialas ¹	19,6	25,6	27,0	27,3	26,4

¹ Expensas totalas en relaziun cun il PNB

Segirtad sociala: expensas ed entradas

en milliardas francs

Prestaziuns socialas il 2008^P tenor funcziuns

	en %
Vegliadetgna	46,0
Malsogna, tgira da la sanadad	26,4
Invaliditad	12,5
Survivenza	4,4
Famiglia, uffants	5,1
Dischoccupaziun	2,6
Isolaziun sociala	2,6
Alloschi	0,5

Expensas per tge?

La distribuziun da las prestaziuns socialas sin ils singuls ristgs e basegns (funcziuns da las prestaziuns socialas) è marcantamain ineguala: passa quatter tschintgavels da las prestaziuns socialas vegnan impundids per ils facturs da ristga vegliadetgna, malsogna ed invaliditad.

Assicuranzas socialas: beneficiaris il 2009

en 1000

AVS: rentas da vegliadetgna	1 875,6	PP ² : rentas d'invaliditad	134,2
AVS: rentas supplementaras	68,7	PP ² : ulteriuras rentas	73,1
AVS: rentas da survivents	154,9	AI: rentas d'invaliditad	291,6
PS a l'AV ¹	164,1	AI: rentas supplementaras	105,8
PS a l'AS ¹	3,3	PS a l'AI	103,9
PP ² : rentas da vegliadetgna	553,4	AA ³ : rentas da survivents	23,8
PP ² : rentas per vaivas e vaivs	171,4	AA ³ : rentas d'invaliditad	85,6
		ADI ⁴	302,8

1 Prestaziuns supplementaras a l'assicuranza per la vegliadetgna/assicuranza da survivents

2 Prevenziun professionala (cifras dal 2008)

3 Assicuranza d'accidents

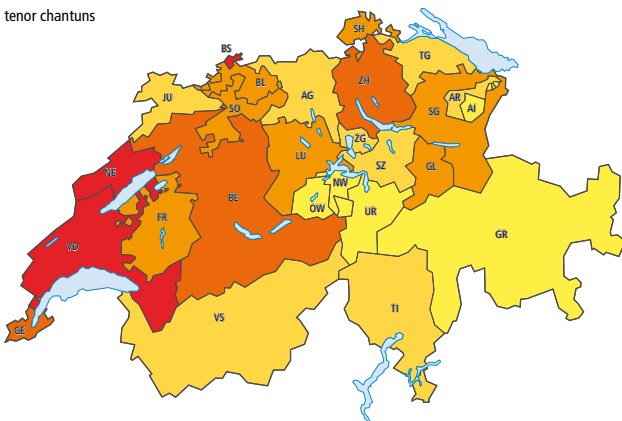
4 Assicuranza da dischoccupads

Assicuranza da malsaus

Las premias chantunalas en media per onn ed assicurà da l'assicuranza da malsaus obligatorica è s'augmentadas da 1793 a 2611 francs tranter ils onns 1999 e 2009. L'onn 2009 han persunas creschidas pajà 3124 francs premia, giuvens creschids 2147 francs ed uffants 803 francs. Ins po però constatar grondas differenzas tranter ils chantuns. Il 2009 han ils assicurads pajà en il chantun Basilea-Citad en media ina premia da 3637 francs, en il chantun Sutsilvania da 1868 francs. L'import brut da las prestaziuns annualas en media (cun la participaziun dals assicurads als custs) è s'augmentà da 2011 a 3069 francs tranter ils onns 1999 e 2009: l'onn 2009 han las assicuranzas pajà 3851 francs per persunas creschidas, 1284 francs per giuvens creschids e 961 francs per uffants. L'import net da las prestaziuns annualas en media (senza la participaziun dals assicurads als custs) è s'augmentà da 1710 a 2630 francs tranter ils onns 1999 e 2009: l'onn 2009 han las assicuranzas pajà 3306 francs per persunas creschidas, 950 francs per giuvens creschids ed 866 francs per uffants.

Quota d'agid social il 2009

tenor chantuns

Quota dals beneficiaris d'agid social da la populaziun residenta, en %

< 1,5
  1,5 – 1,9
  2,0 – 2,9
  3,0 – 4,4
  ≥ 4,5
 CH: 3,0

Agid social

230 019 persunas, 3% da la populaziun totala, han survegni agid social il 2009. I dat differenzas considerablas d'ina regiun a l'autra: las quotas las pli autas chatt'ins en citads pli grondas cun in ferm caracter da center.

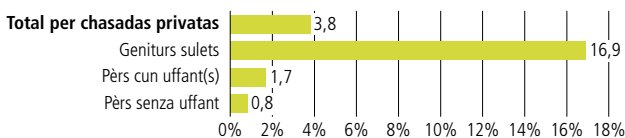
En questas citads viva in dumber surproporziunal da gruppas da persunas che basegnan in agid social pli grond. Da quellas gruppas fan part p.ex. persunas che educheschan sulettas lur uffants, estras ed esters sco era persunas dischoccupadas. La ristga da

stuaier dumandar per agid social sa differenziescha fitg tenor la vegliadetgna, la structura da famiglia e la naziunalitad da las persunas.

- La quota d'agid social la pli auta pertutga uffants e giuvenils sut 18 onns. En general diminuescha la quota cun la vegliadetgna progredinta. Sulettamain la gruppa da vegliadetgna da 36 fin 45 onns demussa ina quota levamain pli auta. Custs per ils uffants, perditas da gudogn, divorzis u in grad d'occupaziun pli bass èn ils motivs ils pli frequents. Dentant han ins constatà tar las persunas da 56 a 64 onns en congual cun l'onn passà in augment surproporziunal da la quota da retschaviders d'agid social.
- Persunas che educheschan sulettas dumondan spezialmain savens prestaziuns d'agid social. Bunamain mintga sisavla chasada cun in genitur che educhescha sulet ses uffants retschaiva agid social en Svizra. La ristga pli gronda da stuaier dumandar per agid social ha da far cun la grevezza finanziaria dals custs per ils uffants colliada cun custs supplementars suenter la separaziun u il divorzi. Ultra da quai n'èsi per regla betg pussaivel da lavurar a temp cumplain pervi da la tgira dals uffants.
- Ca. 45% da tut las retschavidras e da tut ils retschaviders d'agid social èn persunas estras. Lur part a l'agid social è bler pli gronda che a la populaziun totala (23% da la populaziun totala permanenta èn persunas estras). Savens n'è la qualificaziun professiunala betg adequata e quai difficultescha la tschertga da lavur. In ulteriur motiv ha per part da far cun la structura da la famiglia. La quota d'agid social da las persunas estras dals pajais UE27 e dals pajais da l'AECL, cun ils quals la Svizra ha stipulà ina cunvegna davart la libra circulaziun da persunas, è mo pauc pli auta che quella dals burgais svizzers.

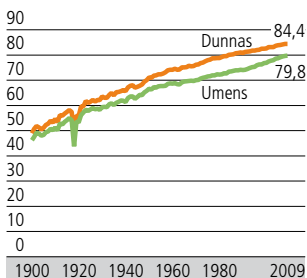
Cas d'agid social il 2009 en %

Total	3,0
Classas da vegliadetgna	
0–17 onns	4,5
18–25 onns	3,9
26–35 onns	3,1
36–45 onns	3,3
46–55 onns	3,1
56–64 onns	2,2
65–79 onns	0,2
80 onns e dapli	0,4
Persunas da naziunalitad svizra	
Umens	2,1
Dunnas	2,0
Persunas da naziunalitad estra	
Umens	6,1
Dunnas	5,8
Dunnas	6,4

Quota da sustegn¹ tenor las differentas unitads il 2009

¹ Quota da sustegn: relaziun tranter il dumber da las unitads da sustegn ed il dumber da las chasadas privatas

Aspetativa da vita

70avel onn da vita) – cunzunt pervia da malsognas dal cor ischemas, accidents ed intervenziuns violentas, sco era pervia da cancer dal lom.

Stadi da sanadad

88% dals umens ed 85% da las dunnas inditgeschan il 2007 d'avair ina buna u fitg buna sanadad e mo 3% dals umens e da las dunnas sa sentan malsauns u fitg malsauns. Ma betg darar paran problems corporals u psichics temporars da disturbar la lavur e la vita da mintgadi. Nus essan mintg'onn durant 9 dis incapabels da lavurar pervi da malsognas u accidents.

Malsognas infectusas¹ il 2009

Infecziuns gastrointestinalas acutas	9 086
Meningitis	72
Epatitis B	74
Tuberculosa	556
AIDS	135

¹ Cas novs da malsogna

Accidents il 2009

	Umens	Dunnas
Accidents da lavur	199 066	59 410
Accidents ordaifer il temp da lavur	307 719	190 703

Impedids¹ il 2010

	Umens	Dunnas
Grad d'invaliditad		
40 – 49%	5 671	6 548
50 – 59%	19 588	19 827
60 – 69%	8 764	7 629
70 – 100%	97 130	78 960

¹ Retschaviders da rentas da l'Assicuranza d'invaliditad

Raschuns da mort il 2008

	Mortoris		Quota da mortalitad ¹	
	Umens	Dunnas	Umens	Dunnas
Tut las raschuns da mort	29 474	31 759	596,0	386,0
da quai:				
Malsognas infectusas	345	332	7,0	4,4
Malsognas da cancer en total	8 892	7 061	183,0	112,0
Sistem da la circulaziun dal sang	9 861	12 460	191,0	126,0
Malsognas dal cor ischemas	4 555	4 306	88,9	43,4
Malsognas cerebrovascularas	1 526	2 551	28,7	26,4
Organs da respiraziun en total	1 934	1 707	37,0	19,3
Accidents ed intervenziuns violentas	2 210	1 532	50,3	23,5
Accidents en total	1 257	1 017	28,0	13,0
Suicidis	861	452	20,1	9,3

¹ Quota per 100 000 abitants (standardisada tenor vegliadetgna)

Mortalitad da pops

	1970	1980	1990	2000	2008	2009
per 1000 naschientschas vivas	15,1	9,1	6,8	4,9	4,0	4,3

Consum dad alcohol, tubac e drogas illegalas il 2007

Drogas illegalas vegnan consumadas surtut da giuvenils e da giuvens creschids – per gronda part mo in pèr giadas u da temp en temp. Actualmain consumeschan circa 7% da las persunas tranter 15 e 39 onns cannabis; il 1992 eran quai pir 4%. Ord vista da la sanadad publica è però il consum d'alcohol e da tubac bler pli gravant che quel da cannabis. En tut fiman radund 28% da la populaziun, 24% da las dunnas e 32% dals umens. Questas cifras èn sa sbassadas levamain dapi il 1992, il pli marcant tar las persunas da 35 fin 44 onns, oravant tut tar ils umens (da 41% sin 32%; dunnas: da 31% sin 27%). La quota da quels che consumeschan mintga di alcohol è sa sminuida sin 14% (1992: 21%).

Prestaziuns il 2007

	en % ¹	
	Umens	Dunnas
Consultaziuns dal medi	73,4	86,2
Dis d'ospitalisaziun	10,7	12,2
Spitex	1,4	3,6

¹ Populaziun a partir da 15 onns

Rata d'ospitalisaziun en ils ospitals acuts il 2009

	en % ¹		
	Total	Umens	Dunnas
15–59 onns	10,6	8,8	12,5
60–79 onns	25,3	28,0	23,0
80+ onns	42,8	49,4	39,3

¹ da la gruppa sociala pertutgada

Medis e dentists

per 100 000 abitants

	1980	2009
Medis cun ina pratica ¹	117	204
Dentists	35	52

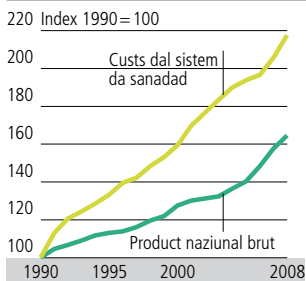
¹ A partir dal 2008, medis cun actividad principala en il sectur ambulat

Instituziuns medicinal-socialas il 2009

	en 1000 en % ¹	
	en 1000	en % ¹
Dumber da clients: en total	190,4	2,5
da quai:		
Clients ≥ 80 onns	105,4	28,7
Umens	26,3	20,9
Dunnas	79,0	32,8

¹ da la gruppa sociala pertutgada

Custs da sanadad

Il 2008 èn vegnids impunids 10,7% dal product naziunal brut per la sanadad publica; il 1990 mo 8,1%. In motiv principal per quest augment è il svilup da la purschida: p.ex. dapli prestaziuns, spezialisaziun e tecnisaziun, dapli confort. Main impurtant è percenter il fatg che la glied vegn pli veglia.

	1998	2008
Total	39 815	58 453
Tractament staziunar	18 552	26 501
Tractament ambulat	11 874	18 519
da quai:		
Medis	5 832	8 298
Dentists	2 736	3 655
Spitex	815	1 275
Autras prestaziuns ¹	1 357	2 001
Bains da sanadad ²	4 913	7 063
da quai:		
Apotecas	3 023	4 075
Medis	1 099	1 848
Prevenziun	983	1 445
Administraziun	2 136	2 924

¹ Sco analisas da labor, radiologia, transports

² Medicaments ed apparats terapeutics

Svilup ad in spazi da furmaziun svizzer

Il sistem da furmaziun da la Svizra è ordvart federalistic. La varietad dals differents systems da furmaziun sa mussa surtut en la scola obligatorica: tut tenor chantun datti per exempel sin il stgalim secundar I dus, trais u quatter differents tips da scola che vegnan distinguids tenor pretensiuns da prestaziun; er il temp total d'instrucziun durant ils nov onns da scola obligatorics variescha tranter 7100 ed 8900 uras per scolar.

Il sector da furmaziun svizzer sa mida: ils chantuns han reformà ils ultims onns lur systems da furmaziun, structuradas naziunales èn vegnidas transformadas (introducziun da la maturitad professiunala e da las scolas autas spezializadas, realisaziun da la reforma da Bologna), l'interess per la furmaziun è creschì e las scolas d'instrucziun generala han survegnì dapli impurtanza.

Scolars e students

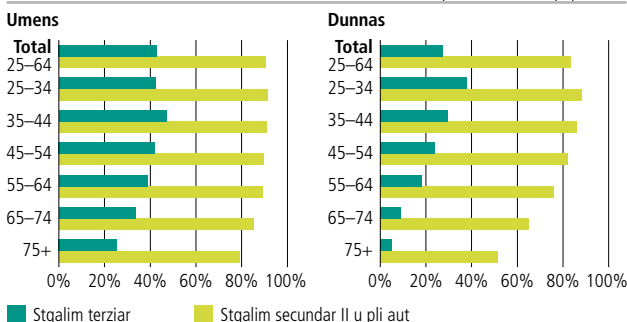
Stgalim da scola	Dumber en 1000			Quota da dunnas, en %		
	1980/81	1990/91	2008/09	1980/81	1990/91	2008/09
Total	1 234,1	1 291,8	1 514,3	46	46	48
Scolina	120,3	139,8	152,9	49	49	49
Scola obligatorica	849,6	711,9	777,4	49	49	49
Stgalim primar	451,0	404,2	440,9	49	49	49
Stgalim secundar I	362,3	271,6	294,9	49	49	50
Plan d'instrucziun spezial	36,4	36,2	41,6	39	38	37
Stgalim secundar II	299,0	295,8	337,1	43	45	47
Scolas da furmaziun generala ¹	74,8	74,5	103,7	53	55	58
Scolaziun professiunala ²	224,2	221,3	233,4	39	42	42
Stgalim terziar	85,3	137,5	234,8	30	35	50
Scolas autas universitaras	61,4	85,9	121,0	32	39	50
Scolas autas spezializadas	...	...	63,7	...	...	50
Furmaziun professiunala superiura	...	36,2	50,0	...	33	49
Stgalim nundeterminà	–	6,7	12,0	–	51	49

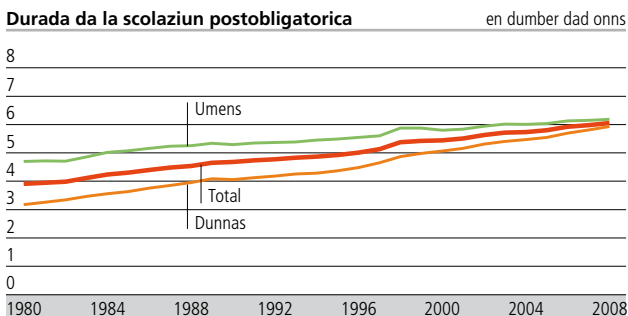
1 Incl. scolas per professiuns d'instrucziun e preparaziun per la maturitad professiunala suenter l'emprendissadi

2 Incl. emprendissadis scursanids e scolaziuns preprofessiunals

Stadi da furmaziun il 2009

Quota en pertschient da la populaziun

La participaziun a la furmaziun s'augmenta

La participaziun a la furmaziun sin il stgalim secundar II e surtut sin il stgalim terziar è s'augmentada considerablamain ils davos trenta onns. Quai pertutga en spezial era scolaziuns che pussibiliteschan l'access a l'universidad. Il dumber da las maturitads professionalas e generalas è creschì per bunamain trais quarts dapi il 1990. Era las scolas autas han surdà tranter il 1997 ed il 2009 pli che duas giadas uschè blers diploms. Quai ha da far betg il davos cun la fundaziun da las scolas autas spezialisadas.

Quest svilup empermetta per ils proxims onns in nivel da furmaziun en Svizra per bler pli aut. La part da las persunas da 25 fin 64 onns cun ina finiziun da scola terziara dastgass s'augmentar da 35% l'onn 2009 fin 50% l'onn 2025.

Differenzas tranter las schlattainas

Da l'expansiun da furmaziun dals ultims decennis han profità surtut las dunnas. Oz cumenzan praticamain tuttina bleras dunnas sco umens ina scolaziun postobligatorica e la termineschan era. Vinavant èn umens dentant pli ditg en scolaziun che dunnas e lur quota d'entrada en il stgalim terziar è pli auta. Cuntrari han mattas dapli success en la scola obligatorica ch'ils mats: ellas repetan main savens ina classa, appartegnan pli darar a classas spezialas e sin il stgalim secundar I frequentan ellas pli savens tips da scola pretensius.

Differenzas ordvart cleras datti anc adina quai che pertutga la tscherna da la direcziun da studi e quai tant en la furmaziun professiunala sco er a las scolas autas. Las branschas vegnan dominadas u da dunnas u dad umens. Quai pon ins attribuir betg il davos a models da pli baud da reparter las rollas da las schlattainas. En la furmaziun professiunala predomineschan ils umens en l'industria ed en il mastergn, las dunnas en la vendita ed en la tgira da la sanadad e dal corp. A las scolas autas prefereschon ils umens plitost ils secturs tecnica, ciencias naturalas ed economia, las dunnas s'interessan plitost per las ciencias umanas, il champ social e l'art applitgà.

Scolaziun terminadas il 2009

	Total	Dunnas en %
Stgalim da scola		

Stgalim secundar II

Attestats da la mat. gimnas.	18 240	57,6
Attestats da la mat. prof.	11 417	44,3
Diploms da la scolaz. prof. ¹	59 841	44,2
Diploms da la scola media commerziala	2 768	50,7

Stgalim terziar

Scolaziun professiunala superiura

Dipl. da scolas prof. sup.	7 234	50,3
Diploms federals	2 664	18,4
Certificats prof. federals	12 188	37,6

Scolas autas spezialisadas

Diploms	3 528	50,5
Diploms da bachelor	9 202	51,5
Diploms da master	498	72,1

Scolas autas universitaras

Licenziats/diploms	4 529	60,8
Diploms da bachelor	10 177	51,5
Diploms da master	6 524	46,2
Doctorats	3 424	41,9

1 Incl. Attests federals professiunals

**Persunas d'instrucziun il 2008/09^p
Persunal da scolas autas il 2009**

	Equivalent en temp cumplain	Dunnas en %
Scolina	7 924	96,3
Scola obligatorica ¹	51 700	67,6
Stgalim primar	28 200	80,6
Stgalim secundar I	23 500	52,2
Stgalim secundar II ²	8 300	43,1
Scolas autas universitaras	34 688	41,9
Professurs/professuressas	3 114	16,4
Ulteriurs docents	2 907	25,4
Assistents ³	16 847	40,5
Scolas autas spezialisadas	13 053	42,3
Professurs/professuressas	4 267	33,0
Ulteriurs docents	2 361	40,3
Assistents ³	2 509	39,7

1 Senza scolas cun in plan d'instrucziun spezial

2 Mo scolas d'instrucziun generala (scolas da maturitad, scolas medias professiunals e da diplom, e.s.)

3 Incl. collavuratur scientific

**Expensas publicas per la furma-
ziun il 2008** en milliardas francs

Total	29,2
da quai salaris per las personas d'instrucziun	15,7
Scolina	1,0
Scola obligatorica	13,3
Scolas spezialas	1,6
Tgira dal di	0,1
Scolaziun prof. da basa	3,5
Scolas d'instrucziun generala	2,2
Furmaziun professiunala superiura	0,2
Scolas autas, scol. autas spezialisadas	6,8
Incumbensas betg divisiblas	0,5

Perfecziunament

Ins po distinguer tranter duas furmas da perfecziunament: la furmaziun nunformala (frequentar curs, seminaris, instrucziun privata, dietas u conferenzas) e l'emprender informal (emprender cun agid da litteratura spezialisada, d'ina CD-ROM u da confamigliars, etc.). La gronda part da la populaziun en Svizra (fast 80% da las abitantas e dals abitants tranter 25 e 64 onns resp. 83% da las personas cun activitad da gudogn tranter 25 e 64 onns) ha frequentà il 2009 in perfecziunament en ina da las duas modas menziunadas survart. Cleramain dapli personas han preferi l'emprender informal (74% da las abitantas e dals abitants e 78% da las personas cun activitad da gudogn) a la furmaziun nunformala (50% resp. 55%).

**In pajais activ en la
perscrutaziun**

L'activitad da perscrutaziun e da svilup (p+s) en in'economia publica è in factur ordvart impurtant. Cun ina quota da p+s da 3,01% dal product naziunal brut (2008) è la Svizra in dals stadis ils pli activs en la perscrutaziun.

Il 2008 èn vegnids impundids en Svizra per p+s 16,3 milliardas francs. Da quels èn 73% d'attribuir a l'economia privata e 24% a las scolas autas; ils ulteriurs 3% sa repartan sin la Confederaziun e diversas organisaziuns privatas senza intent da gudogn.

Las firmas svizras a l'exteriur èn tradiziunalmain fitg activas en il sector da p+s. Las expensas correspundentas da l'economia privata a l'exteriur han muntà il 2008 a radund 15,8 milliardas francs ed èn damai praticamain tuttina autas sco quellas da l'economia privata en Svizra.

► www.statistik.admin.ch →
Themen →
Bildung und Wissenschaft

Las midadas en la pressa svizra

Dapi la midada dal millienni è il martgà da gasettas quotidianas en Svizra sa midà a moda fundamentala. En la Svizra tudestga è la gasetta gratuita «20 Minuten» daventada la pli gronda gasetta quotidiana cun passa 1,4 miu. lecturas e lecturs¹ per ediziun. En la Svizra franzosa occupan gist duas ediziuns gratuitas ils emprims trais rangs da las gasettas quotidianas legidas il pli savens, damai «Le Matin Bleu» (cun 559 000 lecturas e lecturs) e la versiun franzosa da «20 Minuten» (cun 526 000 lecturas e lecturs), omaduas sin il martgà dapi l'onn 2005.

1 Funtauna: WEMF MACH Basic (2009/II: populaziun a partir da 14 onns, lecturs per ediziun).

2 Cun l'ediziun dal «Le Matin Bleu» èsi vegnì ch'alà il settember 2009.

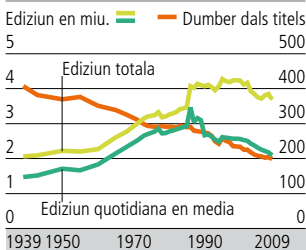
Diffusiun da l'internet e da la telefonia mobila

Il dumber da personas che dovranno regularmain l'internet (pli savens che ina giada l'emna) è s'augmentà en l'emprim quartal dal 2010 da 0,7 miu. (1998) sin 4,5 miu. Passa quatter tschintgavel da las chasadas han a disposiziun in PC e la fin dal 2008 han ins dumbrà en Svizra 2,6 miu. at-tatgs d'internet a spectrum lartg (ADSL ubain modem da cabel). Er a moda uschè rasanta è sa sviluppada la telefonia mobila: il dumber dals attatgs è s'augmentà da 125 000 (1990) sin 1,7 miu. (1998) fin 8,9 miu. (2008); quai correspunda a 115 attatgs per 100 abitantas ed abitants.

Leger è anc adina a la moda

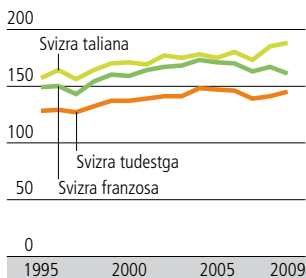
L'onn 2008 ha ina maioritad da la populaziun svizra legì gasettas (97%), cudeschs (81%) e revistas (79%). 20% han legì comics. Tar las lecturas e tar ils lecturs da gasettas e revistas èn las differenzas da vegliadetgna, da schlattaina, da furmaziun pitschnas. Tar las lecturas ed ils lecturs da cudeschs e comics datti però differenzas pli cleras; surtut personas sut trenta onns, personas cun in diplom dal sector terziar u cun entradas autas per chasada che abitan en las citads ed en las aglomeraziuns legian cudeschs e comics.

Svilup dal gasettas cunter pajament

Funtauna: Associaziun da la Pressa Svizra / WEMF Statistica da las ediziuns (resguardads èn titels d'interess general che cumparan almain ina giada l'emna)

Utilisaziun da la televisiun en minutas per di ed abitant

Funtauna: Mediapulse SA Telecontrol (basa: populaziun a partir da 3 onns, valor media per di (gli-du))

Utilisaziun dal radio

en minutas per di ed abitant

	2006	2007	2008	2009 ¹
Svizra tudestga	102	105	109	119
Svizra franzosa	97	98	99	106
Svizra taliana	96	99	99	108

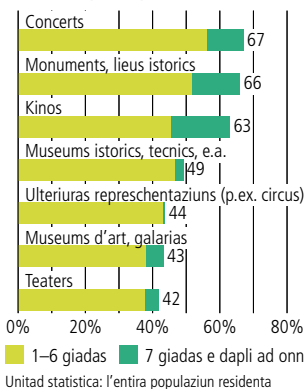
1 Damai che la metoda è vegnida modifitgada, n'èsi betg pussaivel da cumparegliar ils resultats cun quels dals onns precedents.

Funtauna: Mediapulse SA Radiocontrol (basa: populaziun a partir da 15 onns, valor media per di (gli-du))

Cumportament cultural

Visitar concerts e monuments ed ir a kino èn las activitads las pli popularas l'onn 2008. Sin il champ da la musica preferescha la populaziun svizra ils stils da pop e rock, suandads da la musica classica. La gliעד taidla era privat musica. Il radio e la televisiun restan las medias che vegnan utilisadas il pli savens per quest intent, ils auditors giuvens dovran però adina pli savens players MP3. Persunas cun in aut nivel da furmaziun ed ina buna paja, sco era persunas giuvnas profiteschon il pli savens da la purschida culturala; la schlattaina u la naziunalitad giogan però strusch ina rolla. Las persunas che vivan en ina citad ed en l'aglomeraziun fan dentant dapli activitads culturalas che persunas che vivan en la champagna.

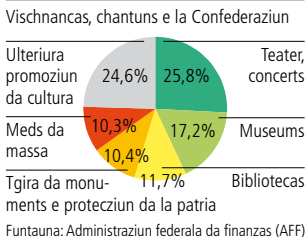
Quotas da participaziun il 2008

Expensas per la cultura

L'onn 2007 han la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas spendi in quart da las expensas publicas per la cultura en il sector «teater, concerts», quai vul dir 579 miu. francs. Per il sector «museums» han els impundi 384 miu. Alura suondan ils sectors «bibliotecas», «meds da massa» (meds stampads, kino, televisiun, radio etc.) e «tgira da monuments e protecziun da la patria» cun contribuziuns tranter 230 e 260 miu.

Expensas publicas tenor secturs culturals, 2007

Kino: purschida variada

Dapi il maximum dals onns 1964/65 (646 kinos, var 40 miu. entradas) è il dumber da las salas da kino e d'aspectaturas ed aspecturs sa reduci a moda cuntinuada fin il cumenzament dals onns 1990. Il punct il pli bass ha quest svilup cuntanschì il 1992/93 cun 302 kinos e 15 miu. entradas. Grazia a la construcziun da kinos da pliras salas e da kinos multiplex è il dumber da las salas da kino puspè s'augmentà a partir dal 1993. Il dumber d'aspectatur n'è dentant betg sa midà (2009: 559 salas da kino e 15,3 miu. entradas).

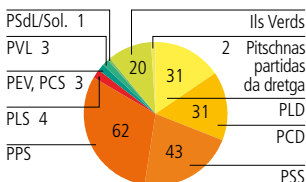
Era la purschida da films è sa midada fermamain. A l'entschatta dals onns 1980 vegnivan preschentads en Svizra var 3000 differents films, oz èn quai var 1400 films. Dapi il 2004 vegnan percenter mussadas dapli premieras (var 400 per onn).

► www.statistik.admin.ch → Themen → Kultur, Medien, Informationsgesellschaft

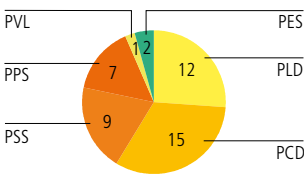
Il sistem politic

La Svizra è dapi il 1848 in stadi federal che cumpiglia 26 chantuns. La Regenza (Cussegl federal) è in'autorità collegiala cun set comembers (a partir da l'onn 2009: 2 PLD, 2 PSS, 1 PCD, 1 PPS, 1 PBD). Ella vegn elegida dal Parlament. Quel sa cumpona da duas chombras: dal Cussegl naziunal (represchentanza dal pievel, 200 mandats) e dal Cussegl dals chantuns (represchentanza dals chantuns, 46 mandats). Plinavant influenzeschan vasts dretgs dal pievel (dretg d'iniziativa e da referendum) e votaziuns dal pievel il sistem politic da la Svizra.

Mandats en il Cussegl naziunal il 2007

Mandats en il Cussegl dals chantuns il 2007

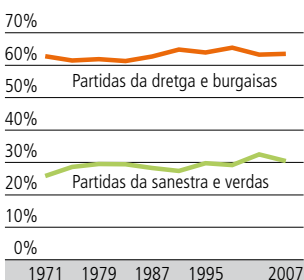

Eleccziuns dal Cussegl naziunal il 2007

Partida	Mandats	Fermezza da la partida en %
PLD	31	15,8
PCD	31	14,5
PSS	43	19,5
PPS	62	28,9
PLS	4	1,9
Partidas dal center ¹	6	4,3
PSdL/Sol.	1	1,1
Ils Verds ²	20	9,8
Pitschnas partidas da dretga ³	2	2,5
Ulteriuras partidas	0	1,8

1 PEV, PCS, PVL 3 DS, UDF, PSL, Lega
2 PES, AVF Abreviazions vesair sutvart

Champs da la politica da partida¹

1 Fermezza da las partidas a las eleccziuns dal Cussegl naziunal

Eleccziuns dal Cussegl naziunal 2007

La relaziun da las partidas è stada durant decennis ordvart stabila. Dapi ils onns 1990 sa far valair ina regruppament ed ina differenziaziun en il champ da las partidas burgaisas. La PPS ha quasi pudì triplar sia quota d'electurs ed è ussa cleramain la partida la pli ferma. Ses augment è i a quint da las pitschnas partidas dretgas, sco era da las autras partidas federalas burgaisas PLD e PCD.

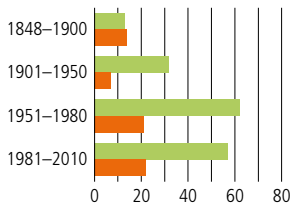
A chaschun da las ultimas eleccziuns n'han ils gudogns dals Verds betg pudì cumpensar las sperditas da la PSS, uschia che las partidas sanestras e verdas èn tut en tut daventadas pli flaiavas. Ellas èn però anc adina pli fermas che avant 20 onns.

Abreviazions da las partidas

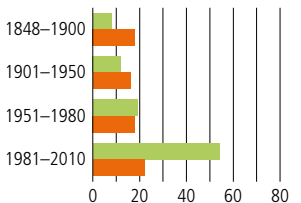
PLD Partida liberaldemocratica svizra	PBD Partida burgais-democratica svizra	AVF Gruppas feministicas e verd-alternativas
PCD Partida cristiandemocratica svizra	PEV Partida evangelica svizra	PES Partida ecologica svizra
PSS Partida socialdemocratica svizra	PCS Partida cristiansociala	DS Democrats svizzers
PPS Partida populara svizra	PVL Partida verd-liberala	UDF Uniun democratica federala
PLS Partida liberala svizra	PSdL Partida svizra da la lavur	PSL Partida svizra da la libertad
	Sol. Solidarités	Lega Lega dei Ticinesi

Votaziuns federalas dal pievel

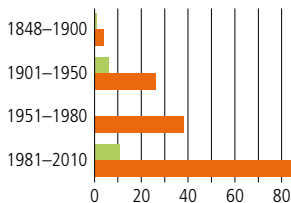
Referendums obligatorics¹

Referendums facultativs

Iniziativas dal pievel²

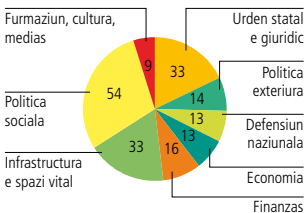

■ Acceptad(a)s   ■ Refusad(a)s

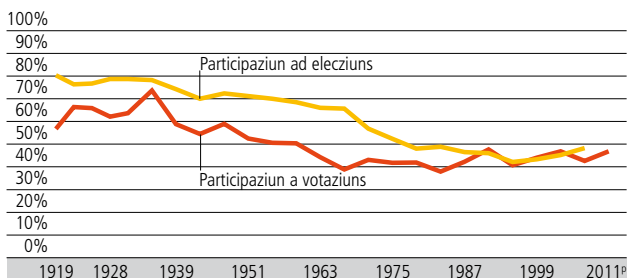
1 incl. cuntrapropostas a las iniziativas dal pievel

2 incl. iniziativas dal pievel cun cuntrapropostas

Temas 1991–2010

Participaziun ad elecziuns e votaziuns

La pli ferma digren han ins pudì nudar tar la participaziun ad elecziuns suentar l'onn 1967 – in svilup ch'ins na po betg il davos attribuir a l'introducziun dal dretg da votar da las dunnas. La tendenza negativa tar la participaziun a votaziuns preschenta grondas divergenzas, cunquai che las votantas ed ils votants sa laschan mobilisar a moda fitg differenta tut tenor il tema da la votaziun. Uschia muntan las valurs extremas en ils onns 1990 a 28% e 79%. Davent da la midada dal millenni è la participaziun a las elecziuns e votaziuns puspè sa stabilisada e perfin s'augmentada levamain.

Rendaquints da las administraziuns publicas

en milliardas francs

	Entradas			Expensas			Surplis		
	2000	2008	2009 ²	2000	2008	2009 ²	2000	2008	2009 ²
Total¹	157,3	190,2	197,9	147,6	187,0	188,9	9,6	3,1	8,9
Confederaziun	52,0	64,2	68,1	48,2	64,2	58,7	3,8	0,1	9,4
Chantuns	62,8	75,8	76,6	60,0	72,4	75,9	2,8	3,4	0,7
Vischnancas	42,1	41,4	41,8	40,6	41,2	42,4	1,5	0,2	-0,6
Assicuranzas socialas	42,3	50,8	53,2	41,0	51,3	53,9	1,3	-0,5	-0,6

1 Dumbraziuns dublas betg cuntegnidas en il total

2 Per part stimaziuns

Debts da las administraziuns publicas¹

en milliardas francs

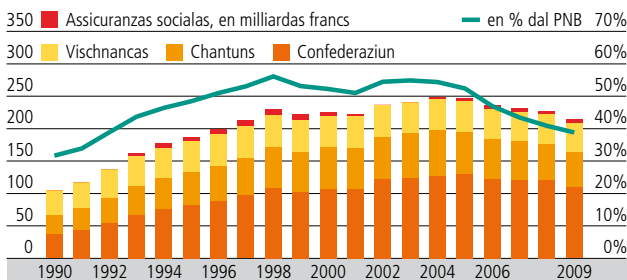
	1990	2000	2006	2007	2008	2009
Total	104,7	220,3	230,5	226,3	222,4	208,6
Confederaziun	38,1	108,1	123,6	120,9	121,4	110,7
Chantuns	29,2	63,1	62,0	60,8	56,1	54,8
Vischnancas	37,4	49,1	44,9	44,6	44,9	43,2
Assicuranzas socialas	–	5,7	4,8	4,8	4,8	5,8

Per abitant, en francs² 15 232 30 564 30 504 29 704 29 290 27 090

1 Dumbraziuns dublas betg cuntegnidas en il total

2 Per pretschs currentes

Debts da Confederaziun, chantuns e vischnancas

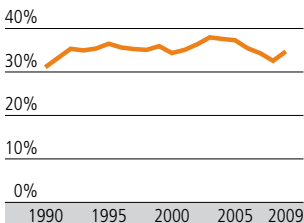
La quota statala mesira las expensas da las chasadas publicas en il pertschient dal product naziunal brut (PNB). Ella cuntegna las expensas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas, sco era quellas da las assicuranzas socialas publicas (AVS/AI/UCG incl. assicuranza da maternidad ed AD).

Malgrà in grond augment dapi il

1970 è la quota statala da la Svizra anc adina fitg buna en cumparegliaziun cun l'exteriur: ella ha ina da las pli bassas quotas statalas dals pajais da l'OECD. La gronda part dals pajais europeics ha ina quota considerablamain pli auta.

Quota statala

en % dal PNB

Era la quota da debits en Svizra è relativamain bassa cumpareglia cun ils pajais da l'OECD. Quella è però creschida cuntinuadamain tranter il 1990 ed il 2003. Grazia al restabiliment conjuntural che ha durà fin la mesadad dal 2008, a la distribuziun da las reservas d'aur excedentas da la Banca naziunala svizra, sco era grazia a diversas mesiras structuralas (t.a. programs da distgargia, frains a l'indebitament ed a las expensas), han las chasadas publicas pudì sminuir lur debits bruts a partir dal 2005. La quota da debits è sa reducida la fin da l'onn 2009 fin 38,8%.

Entradas da las administraziuns publicas il 2008

sunter deducziun da las dumbraziuns dublas

	en %	en mia. fr.
Total	100	190,2
Entradas ordinarias	99,7	189,7
Entradas dal menaschi	94,0	178,7
Retgav fiscal	83,1	158,0
Patentas e concessiuns	2,0	3,8
Cumpensaziuns	8,1	15,5
Retgavs divers	0,1	0,2
Retgavs da transfer	0,6	1,2
Entradas finanziarias	4,5	8,6
Entradas d'investiziun	1,2	2,3
Entradas extraordinarias	0,3	0,5
Retgavs extraordinaris	0,3	0,5
Retgavs d'investiziun extraordinaris	0,0	0,0

Expensas da las administraziuns publicas, tenor funcziuns il 2008

sunter deducziun da las dumbraziuns dublas

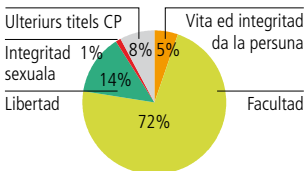
	en %	en mia. fr.
Total	100	187,0
Administraziun generala	7,8	14,5
Urden e segirtad publica, defensium	7,5	14,0
Furmaziun	16,7	31,2
Cultura e temp liber	2,6	4,8
Sanadad	5,7	10,6
Segirezza sociala	36,2	67,7
Traffic e telecommunicaziun	8,3	15,6
Protecziun da l'ambient e planificaziun territoriala	3,1	5,9
Economia publica	6,9	12,9
Finanzas e taglias	5,3	9,8

Las cifras davart la criminalitad èn mo per part in'expressiun directa dal cumportament real: d'ina vart èn las normas e mesiras penalas suttamessas a midadas socialas. Da l'autra vart dependan questas cifras era fermamain da las resursas personalas, da las prioritads da persecuziun, da l'effizienz da la polizia e giustia, sco era da la prontad da la populaziun da denunziar ils delicts. Quant enavant che las cifras davart la criminalitad vegnan mintgamai influenzadas da tge motivs, è per regla difficil d'eruir.

Denunzias

L'onn 2009 èn vegnids registrads en total 446 505 cas criminals cun 676 309 delicts. Da quests delicts han 82% pertutgà il Cudesch da dretg penal, 13% la Lescha davart ils meds narcotics, 4% la Lescha davart ils esters ed 1% autras leschas federalas annexas. Dals delicts da mazzament han pudì vegnir sclerids 88%, dals delicts da facultad 17%. La repartiziun dals accusads tenor naziunalitad e status da dimora mussa che 52% dals delicts suttamess al Cudesch da dretg penal, 59% suttamess a la Lescha davart ils meds narcotics e 62% suttamess ad autras leschas federalas annexas èn vegnids commess da burgais svizzers. 29%, 21% e 22% dals accusads eran esters cun domicil. Quai vul dir ch'ina considerabla part dals delinquents esters è «importada», numnadamain 19% (Cudesch da dretg penal), 20% (Lescha davart ils meds narcotics) e 15% (autras). En il sector da la Lescha davart ils esters eran 82% dals accusads esters senza domicil.

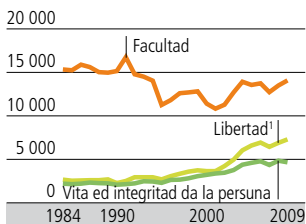
Delicts tenor titels dal cudesch penal 2009

Condemnaziuns

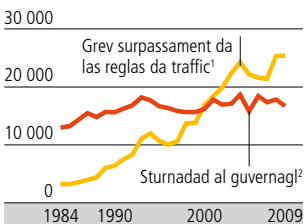
La mesadad dals onns 1980 èn vegnidas pronunziadas en total bundant 45 000 sentenzias cunter creschids; en il fratemp è questa cifra sa dublegiada e munta dapi il 2005 a radund 90 000. Il svilup è fitg different tut tenor la lescha, sin la quala sa basan las sentenzias. En il sector dal Cudesch da dretg penal èn las cifras da condemnaziun restadas stabilas dapi il 2005, entant che las controllas intensivadas en il traffic sin via han procurà tar la Lescha davart il traffic sin via per adina dapli cas sentenziads. En il sector da la Lescha davart ils meds narcotics è la situaziun dapi intgins onns stabila, sco er en il sector dals delicts cunter la Lescha davart ils esters.

Singuls delicts CP

1 Smanatschas, sforzs, commerzi cun umans, privaziun da la libertad e rapiments, rapiments d'ostagis, violaziuns da domicil

Singuls delicts LTV

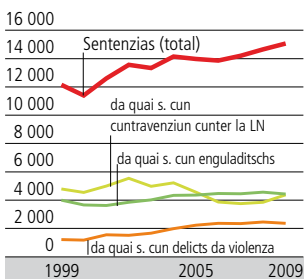

1 Art. 90 cifra 2 LTV

2 Cun ina concentraziun d'alcohol qualifitgada en il sang (Art. 91, al. 1, 2. frasa LTV)

Sentenzias penals da juvenils

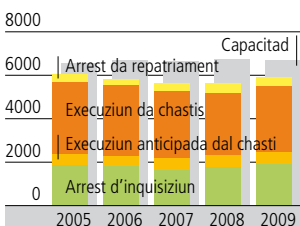
Il svilup da las sentenzias penals da juvenils mussa ensi (1999 fin 2008: +20%). Entant ch'il dumber dals cas da drogas è plitost regressiv, èn s'augmentads ils cas d'enguladitsch ed ils delicts da violenza en general pli lev. Era qua pon ins partir dal fatg che l'augment dals cas n'è betg d'attribuir ad ina delinquenza creschenta dals juvenils, mabain a las controllas intensivadas.

Privaziun da la libertad

En Svizra hai dà il 2009 114 instituziuns (per il solit pli pitschnas) per la privaziun da la libertad cun totalmain 6683 plazs. Il di da referenza, ils 2 da settember 2009, eran occupads 6084 da quels. 91% dals plazs disponibels èn damai stads occupads. Dals 6084 cussedents eran 59% en execuziun dal chastis, 31% en arrest d'inquisiun, 7% arrestads pervi da mesiras repressivas tenor la Lescha davart ils esters ed ils ulteriurs 3% per auters motifs. Cun paucas excepziuns n'èn las instituziuns per la privaziun da la libertad en Svizra betg stadas suroccupadas.

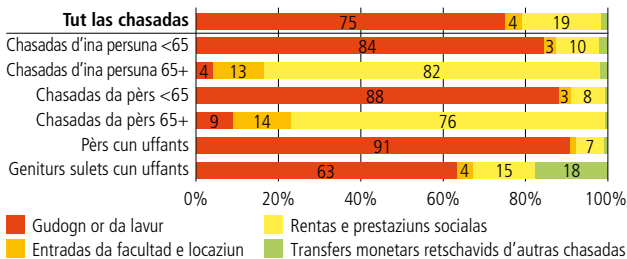
Dumber total da praschuniers tenor la furma d'arrest

Recidivas

Durant ina perioda da 3 onns (2004 fin 2007) èn daventadas recidivas 23% da las personas accusadas pervi da crims e delicts e 33% dals juvenils. Il pli savens èn daventadas recidivas las personas cun dus u plirs chastis precedents, numnadamain 57% dals creschids e 62% dals juvenils.

Cumposiziun da las entradas bruttas tenor il tip da chasada, 2006–2008

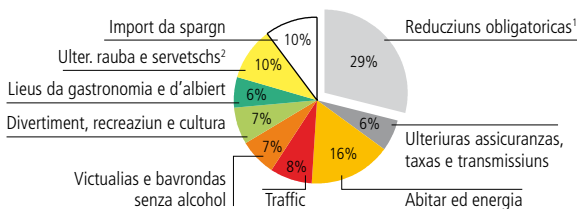
Budget da las chasadas: entradas

Considerond la media da tut las chasadas èn ils gudogns or da lavur cun 75% las entradas principalas d'ina chasada. Er impurtantas èn las entradas da las rentas da l'emprima e da la segunda pitga ed ulteriuras prestaziuns socialas (passa 19%). La part restanta sa cumpona d'entradas da facultad e da transfers monetars retschavids d'autras chasadas. Il maletg daventa pli differenzià, sch'ins resguarda la structura da las entradas da las chasadas tenor ils tips da chasada. En quel cas sa mussa che domineschan per exempel las entradas da rentas en chasadas a partir da 65 onns. Ils gudogns or da lavur e cunzunt las entradas da facultad giogan però er in'impurtanta rolla. Las entradas che resultan da transfers monetars retschavids d'autras chasadas èn la finala in'impurtanta funtauna d'entradas mo per tips da chasada specifics sco per exempel per geniturs sulets cun uffants, nua ch'ellas importan en media stgars 18%.

Budget da las chasadas: expensas

La structura da las expensas variescha main marcantamain. Il pli grond post furman las deducziuns obligatoricas cun stgars 29% da las entradas bruttas. Il post il pli grond sin il sector da las expensas da consum furman las expensas per abitar cun 16%. Ulteriurs posts pli gronds èn las expensas per victualias e bavrondas senza alcohol, per il traffic, per il divertiment, la recreaziun e la cultura. Suenter la deducziun da tut las expensas restan en media 10% da las entradas bruttas sco import da spargn. Tut tenor il tip da chasada sa mussan en quel connex però cleras differenzas. Chasadas a partir da 65 onns han en media in import da spargn pli bass che chasadas pli giuvnas. Mintgatant è quel schizunt en il minus. Quai signifitga che las chasadas vivan tranter auter da la facultad.

Cumposiziun dals budgets da tegnairetchasa, 2006–2008

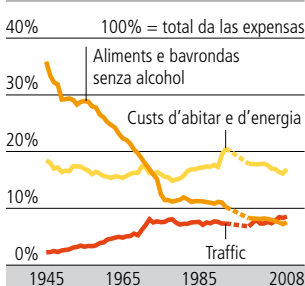

1 Taglias, contribuziuns d'assicuranza sociala, premias da basa da la cassa da malsauns, transfers ad auters tegnairetchasa
 2 Minus entradas sporadicas

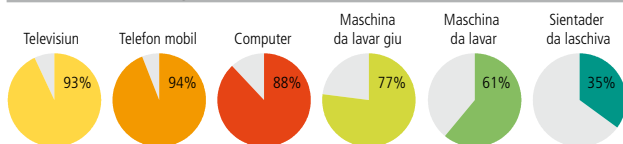
Las expensas da las chasadas en il decurs dal temp

La structura da las expensas da las chasadas è sa midada fitg en il decurs dal temp. Quellas midadas è cleramain pli grondas che las differenzas tranter las chasadas dad oz. Uschia è per exempel la quota da las expensas per victualias e bavrondas alcoholicas da 35% dal total da las expensas da l'onn 1945 sa reducida oz sin 8%. Percunter è la quota d'autras expensas s'augmentada, sco per exempel quella da las expensas per il traffic da 2% sin passa 8%.

Svilup da singulas expensas da las chasadas

Equipament cun singuls bains da consum il 2008

Equipament cun bains da consum

La preschentaziun da l'equipament cun ina schelta da bains da consum stabels mussa che las chasadas svizras è equipadas detg bain sin il sector da la tecnologia d'infurmaziun. Uschia vivan 88% da tut las personas en ina chasada che dispona d'in computer e passa 94% en ina chasada che dispona d'in telefon mobil. Quellas quotas vegnan a crescer era vinavant: l'onn 1998 vivevan unicamain 55% da tut las personas en ina chasada cun in computer.

Era sin il sector d'apparats per il tegnairchasa sco ina maschina da lavar giu, ina maschina da lavar u ina maschina da sientar po vegnir observà in augment. Entant che vivevan il 2008 passa 77% da tut las personas en ina chasada cun ina maschina da lavar giu, eran quai il 1998 pir 61%.

Privaziuns materialas

Betg posseder in bain da consum duraivel na signifitga betg en mintga cas ch'ins ha renunzià a quel per raschuns finanzialas. L'onn 2009 han mo 1,2% da las personas che vivan en Svizra stui renunziar ad in computer per raschuns finanzialas. Renunziar ad in auto per diever privat han 4,4% stui. La privaziun la pli frequenta è liada a la mancanza da reservas finanzialas: 22% da las personas che vivan en ina chasada privata n'han betg gi' ils meds necessaris per far in'expensa imprevisa da 2000 francs. Gist suenter suondan las privaziuns liadas a las cundiziuns d'abitar: 18% da la populaziun han vivi en in quartier memia canerus, 12% en in quartier cun problems da criminalitad ed 11% en in quartier cun problems da la polluziun da l'ambient.

Inegalitads en la repartiziun da las entradas

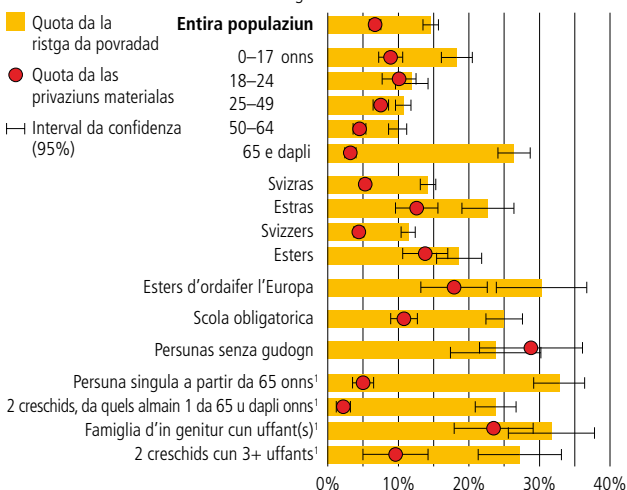
Las inegalitads en la repartiziun da las entradas vegnan analizadas a basa da las entradas d'equivalenza disponibilas. Quellas vegnan calculadas suandantamain: las expensas obligatoricas vegnan subtrahadas da las entradas bruttas. Quellas entradas disponibilas vegnan alura divididas tras la grondezza d'equivalenza da la chasada. Uschia èn las entradas d'equivalenza disponibilas in indizi per il standard da viver da las singulas personas independentamain dal tip da chasada, en il qual ellas vivan. L'onn 2009 han las personas las pli ritgas (20% da la populaziun) disponì en media d'entradas d'equivalenza disponibilas 4,4 giadas pli autas che las personas las pli paupras da la populaziun (20%).

Il ristg da daventar pover

L'Uniun europeica ha fixà 60% da la valor media da las entradas d'equivalenza disponibilas sco minium per betg vegnir considerà sco persona che ristga da daventar povra. La povradad vegn pia considerata sco furma d'inegalitad: schebain ina persona vegn considerata sco periclitada da daventar povra na dependa betg mo da sia atgna situaziun economica, mabain era da la situaziun economica dad autras personas en il pajais respectiv. Per illustrar meglier quai: l'import minimal per betg esser periclità da daventar pover ha muntà il 2009 a 28 700 francs per onn per personas che vivan sulettas ed a 60 270 francs per onn per duas personas creschidas cun dus uffants sut 14 onns. L'onn 2009 èn stads periclitads 14,6 pertschient da la populaziun svizra da povradad, q.v.d. bunamain mintga setavla persona. A las gruppas socialas periclitadas il pli ferm da povradad appartegnan personas en famiglias d'in genitur u famiglias cun blers uffants, personas da 65 onns e dapli, surtut sch'ellas abiteschan sulettas, creschids senza ina scolaziun postobligatorica, personas senza gudogn, personas da naziunalitad estra – surtut talas che derivan d'ordaifer il territori europeic, sco era dunnas estras senza resguardar lur naziunalitad – e la finala uffants da 0 fin 17 onns.

Ristga da povradad e privaziuns materialas il 2009

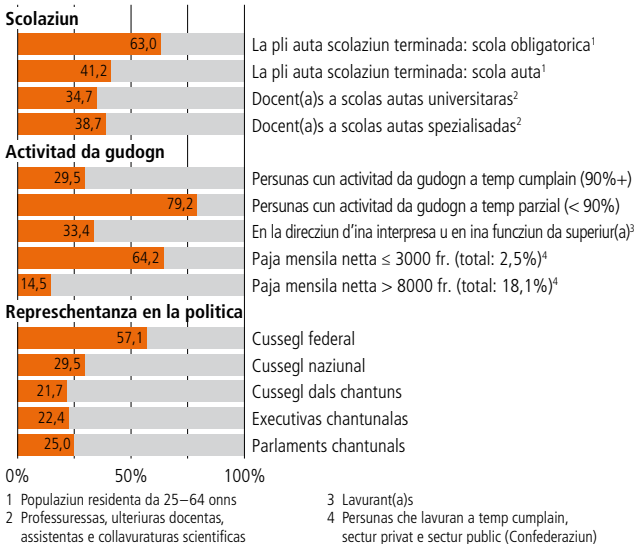
tenor differentas caracteristicas sociodemograficas

¹ Personas en in tegnaichasa cun questas caracteristicas

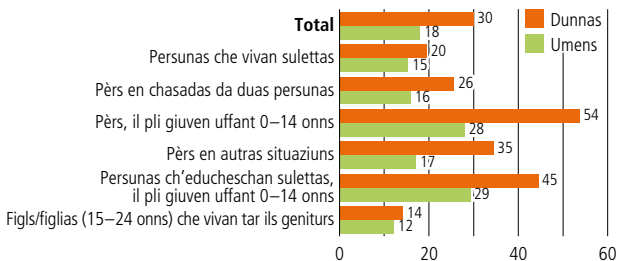
Cifras distinctivas davart l'egualitad tranter dunnas ed umens

Quota da dunnas en % (ultim stadi disponibel 2007–2010)

Temp impundi per las lavurs da chasa e da famiglia il 2007

en media, en uras per emna

Participaziun a la lavur voluntara il 2007

en % da la populaziun

	Dunnas	Umens		Dunnas	Umens
Informala	26,3	15,2	Instituziunala	20,1	27,9
S'occupar dad uffants parentads	8,2	3,7	Uniuns da sport	5,0	11,4
Tgirar parents creschids	1,8	0,6	Uniuns culturalas	3,9	5,8
Auters servetschs per parents	3,5	3,0	Organisaziuns caritativ-socialas	4,4	2,7
S'occupar dad uffants enonuschents	7,4	1,8	Instituziuns ecclesiasticas	4,3	2,7
Tgirar enonuschents creschids	1,5	0,5	Cuminanzas d'interess	3,0	5,1
Auters servetschs per enonuschents	6,8	6,6	Servetschs publics	1,3	3,1
Autra	0,3	0,2	Partidas politicas, uffizis	1,0	2,3

► www.statistik.admin.ch → Themen →

Wirtschaftliche und soziale Situation der Bevölkerung

Essan nus sin la dretga via?

1 Satisfacziun dals basegns – quant bain vivain nus oz?

L'aspectativa d'ina vita en buna sanadad crescha		Il dumber da delicts da violenza s'augmenta	
Las entradas na creschan betg		La dischoccupaziun crescha	

2 Giustia – co è repartidas las resursas?

L'agid da svilup public s'augmenta		Las pajas dad umens e da dunnas vegnan armonisadas plaun a plaun	
------------------------------------	--	--	--

3 Mantegniment dal chapital – tge laschain nus enavos a noss uffants?

L'abilitad da leger dals giuvenils sa mida strusch		La quota da personas occupadas en la scienza e la tecnica s'augmenta	
L'indebitament è creschì		Il dumber dals utschels cuaders è variabel	
La quota d'investiziun al product naziunal brut stagnescha		La surfatscha da terren abità crescha	

4 Distatgament – quant effizientamain duvrain nus las resursas?

Il traffic da martganzia crescha pli spert che l'economia		Il consum d'energia final per persona stagnescha	
La quota dal traffic public s'augmenta		L'intensidad materiala variescha	

Valitaziun dal svilup dapi il 1990:

Positiv (en direcciun da la durabilitad)	Neutral	Negativ (davent da la durabilitad)
--	---------	------------------------------------

En ils blers champs da la vita datti puncts da partenza per in svilup durabel, ma il medem mument pon ins era constatar tendenzas cuntrarias: d'ina vart han ins pudì meglierar l'effizienz ecologica en varsaquants champs, da l'autra vart è quella savens vegnida cumpensada cun augmentar il consum.

In'ulteriura ambivalenza sa mussa en il fatg ch'ils meglieraments en Svizra stattan en confrunt cun ils pegiuraments globals.

Intscherta è era la correctezza tranter las generaziuns: il giudicat relativamain positiv da la situaziun actuala pudess sa realisar a cust da las generaziuns futuras. 16% dals giuvenils na disponan gnanc da competenzas da leger fundamentalas. E l'augment da la surfatscha da terren abità va a cust da custaivel terren cultivabel.

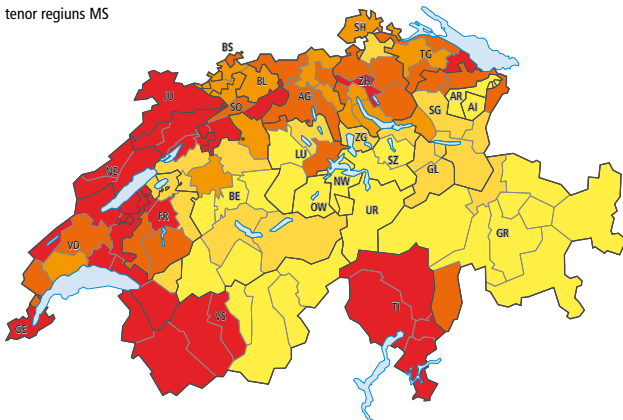
L'impronta ecologica mesira il diever da las resursas natiralas ed illustrescha la stgarsezza da noss chapital, l'ambient. La Svizra dovra da preschent trais giadas dapli resursas che quai che stattan a disposiziun en l'entir mund per persona. Il motiv principal per la gronda impronta ecologica è il consum d'energia.

Sch'ins considerescha la situaziun globala, è il svilup economic savens collià cun in'utilisaziun creschenta da las resursas natiralas. Quai vul dir: pli autas las entradas naziunalas d'in pajais e pli gronda l'impronta ecologica da quel. L'impronta ecologica svizra correspunda a la media da quella dals blers pajais da l'Europa Occidentala. Ils pajais nordamericans ed intgins pajais europeics dovran per persona 4,5 giadas dapli resursas che quai che stattan a disposiziun en l'entir mund per persona. L'Asia dal Sidost e l'Africa consumeschan per persona cleramain pli paucas resursas che la media dals pajais internaziunals.

La diversitad e las differenzas regionalas – ubain las disparitads – fan part da mintga societad cun activitad da gudogn. Ellas èn d’interess fundamental per tut las abitantas ed ils abitants, per la politica e per l’economia. Nua en Svizra lavuran bleras persunas en la branscha da l’industria d’auta tecnologia (High-Tech)? En tge regions è la dischoccupaziun da giuvenils particularmain gronda? Tut tenor la caracteristica e la perspectiva pon ins considerar las disparitads regionalas sco contribuziun positiva a la diversitad u sco ristg per la coesiun d’in stadi. L’UST ha sviluppà ina retscha d’indicaturs-clav che analiseschan en nov champs tematics las disparitads regionalas da la Svizra.

Dischoccupaziun da giuvenils il 2009

tenor regions MS

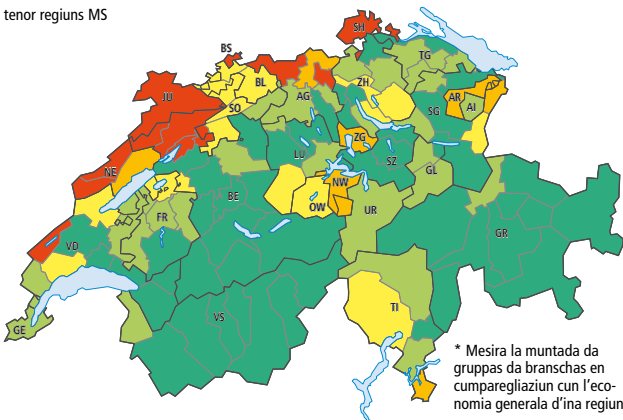

Quota dals giuvenils dischoccupads da 15–24 onns da tut las personas activas da 15–24 onns, en %

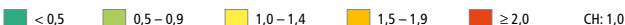
Quozient local «High-Tech» il 2008

tenor regions MS

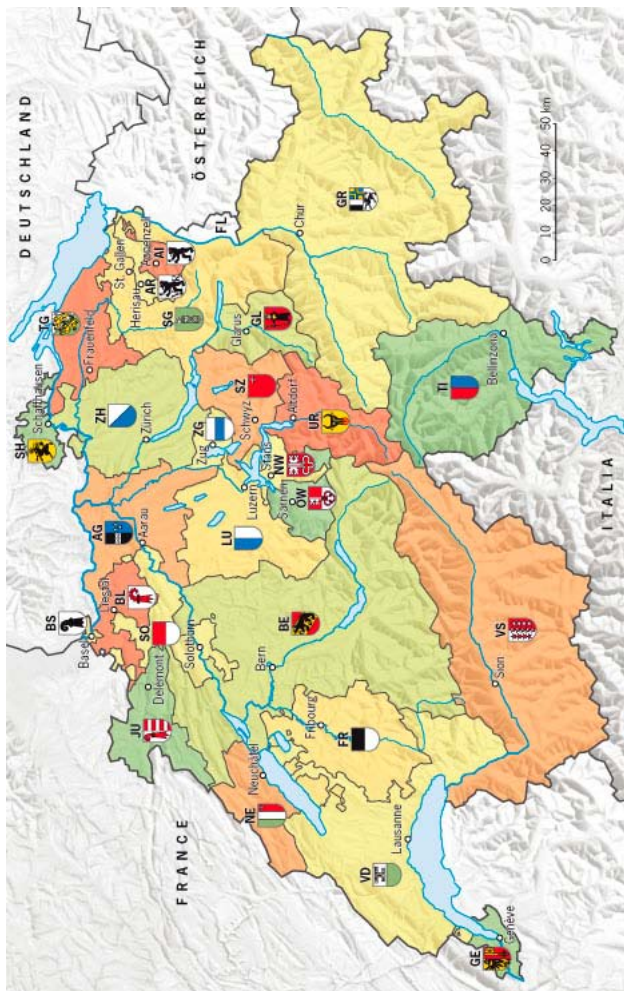

* Mesira la muntada da gruppas da branschas en cumparegliaziun cun l’economia generala d’ina region

Quozient local* (media = 1)

Switzerland and its Cantons

26 cantons
147 districts
2551 municipalities
Situation on 1.1.2011
o Cantonal capital

For the key to the canton abbreviations, see the table on page 4

Statistical Yearbook of Switzerland 2011 incl. CD-ROM

The Statistical Yearbook of Switzerland is the standard reference work on Swiss statistics. It provides a comprehensive picture of Switzerland's social and economic situation and contains, along with numerous tables, illustrated overviews of all themes of public statistics. The whole yearbook is published in German and French; in addition, a cross-section summary with the most important statistical information is available in English and Italian. The CD-ROM that accompanies the Statistical Yearbook includes the contents of the Yearbook 2011, complemented by numerous regional statistical and additional tables, as well as two interactive statistical atlases: the Stat@las of Switzerland and the Stat@las of Europe, an atlas of the European regions.

Published by the Federal Statistical Office. 568 pages (hardback), CHF 130 (incl. CD-ROM). Available from bookshops or directly from NZZ Libro, the publishing house of the Neue Zürcher Zeitung. Email: nzz.libro@nzz.ch

The screenshot shows the Swiss Statistics website interface. At the top, there are logos for the Swiss Confederation and the Federal Administration. The navigation menu includes: Home page | Search | Contact | Help | Deutsch | Français | Italiano. The main navigation bar lists: News, Topics, Regional Data, World Data, Data Library, Services, Institutions. The main content area features a large graphic for 'HICP Marriages' and 'Gender equality' with a '21 key European tables published by Eurostat' graphic. Below this, there is a section 'What's new?' with bullet points: 'Industry and services: Retail trade turnover growth in November 2010 - detailed data (FSO, 19.01.2011 09:15) - New results', 'Tourism: Statistics on tourist accommodation in November 2010 - Growth in foreign and domestic overnight stays (FSO, 14.01.2011 09:15) - Press release', and 'Prices: Producer and Import Price Index in December and throughout 2010 - Slight rise in prices in December - on average price stability throughout 2010 (FSO, 14.01.2011 09:15) - Press release'. There is also a 'Some highlights' section with 'The new census' and a hotline for questionnaire recipients: 0800 284 284. The right sidebar contains a search box, 'Advanced search', 'Data and Maps', 'Statistical Encyclopaedia', 'Online data search', 'Minor and atlas', 'Enquiries, Sources', 'Definitions', 'Nomenclatures, Inventories', 'RSS', 'Contact', 'Address', 'Media Service', 'Information Service', and 'Reception'.

The **Swiss Statistical Portal** (www.statistics.admin.ch) is the comprehensive online service for Swiss public statistics. The portal makes available press releases and publications from the Federal Statistical Office (FSO) and other public statistical offices, as well as continually updated detailed results presented in the form of indicators and downloadable tables. Attractive maps and atlases are included in the "Regional" and "International" chapters. By subscribing to the NewsMail service or to automatic RSS feeds, users can keep up to date about our wide range of offerings.

The Mini Statistics Portal <http://mobile.bfs.admin.ch>, a new service introduced by the Federal Statistical Office (FSO) in 2010, provides the most important statistical figures also for mobile devices.

